

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
GRUDZIEŃ 2019**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 375

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz), Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2019

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 375. W badaniu uczestniczyły 227 przedsiębiorstwa. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	6
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	6
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
III.	SUMMARY	26
IV.	KONIUNKTURA W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W 2019 ROKU	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W grudniu 2019 wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszyła się o 1,4 pkt w porównaniu z listopadem. Obecnie wynosi -11,8 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 3,3 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika wzrosła w ciągu miesiąca o 0,7 pkt i wynosi -10,4 pkt. Jest jednak niższa niż przed rokiem o 2,5 pkt. Dla sektora publicznego wartość IRGIND obniżyła się o 16,8 pkt do poziomu -20,4 pkt. Jest o 2,2 pkt niższa od wartości sprzed roku.

2. Pogorszenie koniunktury odnotowały przedsiębiorstwa zatrudniające do 50 pracowników oraz od 251 do 500 osób. Wskaźnik koniunktury zmniejszył swoją wartość dla tych grup producentów odpowiednio o: 2,3 i 20,8 pkt, do wysokości -17,7 i -22,8 pkt. Dla pozostałych grup wartości wskaźnika wzrosły; najwięcej, o 13,7 pkt (do poziomu 5,7 pkt), dla przedsiębiorstw zatrudniających ponad 500 pracowników. Dla firm o zatrudnieniu od 51 do 250 osób wzrost wartości IRGIND wyniósł 2,0 punkty, do wysokości -8,9 pkt. W skali roku wzrost wartości wskaźnika zanotowano tylko dla producentów zatrudniających od 251 do 500 pracowników (o 1,2 pkt).

3. Wzrosty wartości wskaźnika odnotowano dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra konsumpcyjne. Wyniosły one: 20,6 pkt dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku i 4,4 pkt dla producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych. Wartości wskaźnika dla obu grup firm są obecnie dodatnie i wynoszą odpowiednio: 3,9 i 0,0 pkt. Pozostali producenci informują o pogorszeniu koniunktury. Największy spadek, o 3,9 pkt (do poziomu -20,1 pkt), zanotowano dla przedsiębiorstw produkujących półprodukty. Z kolei dla producentów dóbr inwestycyjnych wskaźnik zmniejszył swoją wartość o 1,0 punkt, do wysokości -5,9 pkt. Tylko producenci dóbr konsumpcyjnych stwierdzili poprawę koniunktury w skali roku.

4. Poprawę koniunktury odnotowano w trzech makroregionach: północno-zachodnim, wschodnim i województwie mazowieckim. Wartości wskaźnika koniunktury wzrosły odpowiednio o: 2,2, 11,3 i 1,1 pkt. W pozostałych makroregionach koniunktura pogorszyła się. Największy spadek wartości wskaźnika, o 13,9 pkt, zarejestrowano dla makroregionu południowo-zachodniego, a najmniejszy, o 0,8 pkt, dla makroregionu centralnego. Najniższą wartość, -24,4 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu południowo-zachodniego, a najwyższą, -1,9 pkt, dla makroregionu wschodniego. Poprawę koniunktury w ciągu roku odnotowano tylko w makroregionie północnym.

5. W grudniu nastąpiło dalsze pogorszenie koniunktury w przemyśle przetwórczym. Zmalała nie tylko wartość wskaźnika koniunktury, ale i wielkości produkcji, zamówień (ogółem i eksportowych) oraz zatrudnienia. Pogarszają się nastroje producentów. Przyspiesza inflacja cen wyrobów gotowych. Niewielkiej poprawie uległa natomiast sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Wartości głównych sald odpowiedzi na pytanie ankiety są ujemne i znacznie niższe od wartości średnich. Przewidywania dot. rozwoju sytuacji w najbliższych miesiącach są pesymistyczne. Uczestnicy badania bardzo źle oceniają ogólną kondycję polskiej gospodarki (najniższa wartość salda spośród wszystkich ośmiu). Trudno spodziewać się poprawy koniunktury w nadchodzących miesiącach.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 16,4 pkt, do poziomu -17,7 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 8,8 pkt. O spadku poziomu produkcji w skali miesiąca informują zarówno firmy publiczne jak i prywatne. Największy spadek wielkości produkcji miał miejsce u producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się o 26,2 pkt), a największy wzrost u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 13,5 pkt). Przewidywany jest wzrost poziomu produkcji w najbliższym okresie (wartość salda diagnostycznego jest równa -13 pkt).

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień ogółem obniżyła się o 8,8 pkt w porównaniu z listopadem i wynosi -25,1 pkt. Spadek poziomu zamówień odnotowały firmy prywatne

i publiczne. Obecna wartość salda jest niższa od wartości sprzed roku 14,8 pkt. Największy spadek wielkości zamówień miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda zmniejszyła się o 17,8 pkt), a największy wzrost w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 10,9 pkt). Producenci spodziewają się wzrostu poziomu zamówień w kolejnych miesiącach (wartość salda prognostycznego wynosi -23 pkt).

8. Saldo dot. zamówień eksportowych w ciągu miesiąca zmniejszyło swoją wartość o 5,7 pkt do poziomu -30,1 pkt. Spadek wartości salda zanotowano jedynie dla firm prywatnych. Obecna wartość salda ogółem jest niższa od wartości sprzed roku o 14,4 pkt. Spadek poziomu zamówień eksportowych miał miejsce tylko w produkcji półproduktów (wartość salda niższa o 31,2 pkt niż przed miesiącem), a największy wzrost w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 8,9 pkt). Prognozowany jest wzrost poziomu zamówień eksportowych w następnych miesiącach (wartość salda przewidywana jest równa -15,3 pkt).

9. Poziom zapasów zwiększył się w ciągu miesiąca o 1,2 pkt. Wzrost wielkości zapasów miał miejsce tylko w firmach publicznych. Obecna wartość salda, -2,6 pkt, jest niższa od wartości sprzed roku o 5,2 pkt. Największy wzrost wielkości zapasów zanotowali producenci dóbr inwestycyjnych (wartość salda zwiększyła się o 8,5 pkt), a największy spadek producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 15,9 pkt). Firmy spodziewają się spadku wielkości zapasów w najbliższym okresie (wartość salda prognostycznego wynosi -8,5 pkt).

10. Tempo wzrostu cen wyrobów gotowych zwiększa się. Obecna wartość salda, 6,3 pkt, jest wyższa niż przed miesiącem o 2,5 pkt, niższa jednak od wartości sprzed roku o 3,1 pkt. Największy wzrost poziomu cen miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda zwiększyła się o 16,6 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 8,2 pkt). Uczestnicy badania spodziewają się dalszego wzrostu cen swoich wyrobów w kolejnych miesiącach (wartość salda prognostycznego jest równa 30,7 pkt).

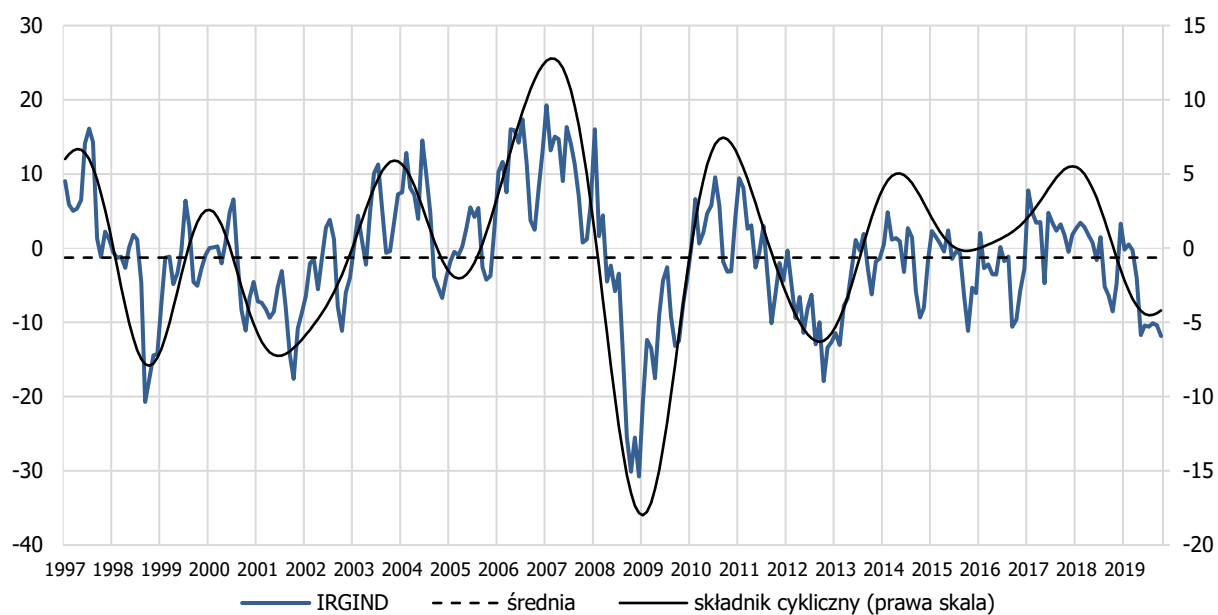
11. Pogłębia się spadek poziomu zatrudnienia. Wartość salda zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 3,0 pkt do wysokości -10 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 7,2 pkt. O zmniejszeniu poziomu zatrudnienia w porównaniu z listopadem informują tylko firmy prywatne. Największy spadek wielkości zatrudnienia miał miejsce u producentów półproduktów (wartość salda obniżyła się o 8,6 pkt), a największy wzrost u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 10 pkt). Przewidywany jest dalszy spadek wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach (wartość salda prognostycznego wynosi -14,9 pkt).

12. Nieznacznie poprawiła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych. Poprawę odnotowały jednak tylko firmy publiczne. Wartość salda ogółem zwiększyła się w ciągu miesiąca o 0,5 pkt i wynosi -10,9 pkt. Wzrost w skali roku wyniósł 3,1 pkt. Największą poprawę sytuacji finansowej zanotowali producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła o 23,2 pkt), a największe pogorszenie producenci nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 2,8 pkt). Spodziewane jest pogorszenie się sytuacji finansowej producentów w najbliższej przyszłości (wartość salda prognostycznego jest równa -20 pkt).

13. Gorzej niż przed miesiącem ankietowani oceniają stan polskiej gospodarki. Saldo zmniejszyło swoją wartość o 6,1 pkt. Obecnie wynosi ona -30,9 pkt i jest o 19,7 pkt niższa do wartości sprzed roku. Najbardziej pogorszyły się opinie producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 22,1 pkt), a poprawę ocen odnotowano jedynie u producentów półproduktów (o 1,6 pkt). Przedsiębiorstwa spodziewają się dalszego pogorszenia ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju w następnych miesiącach.

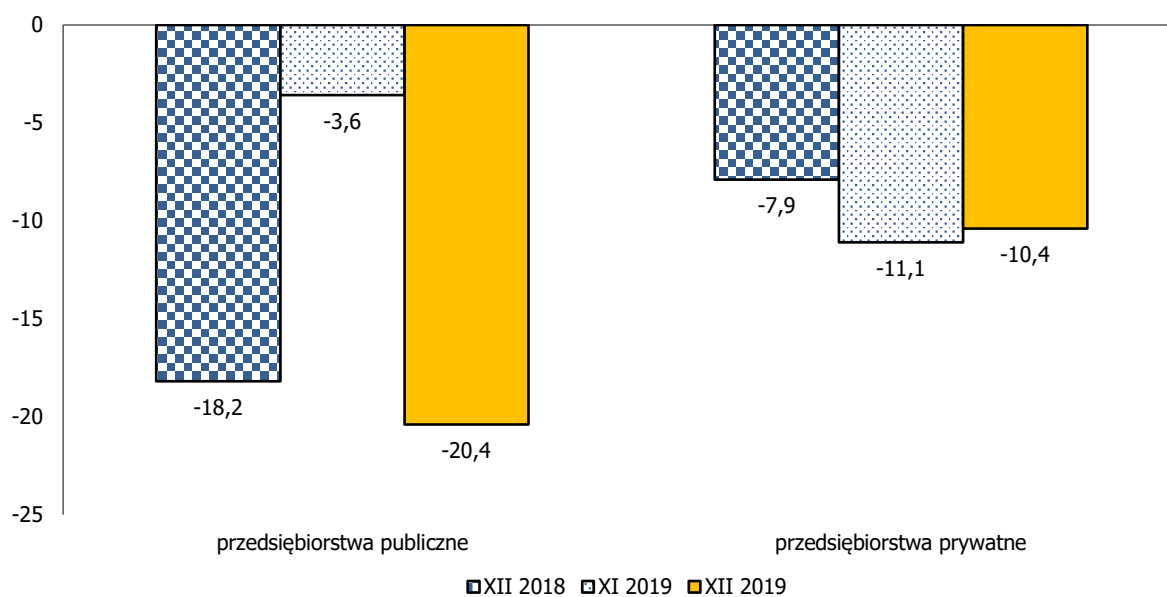
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

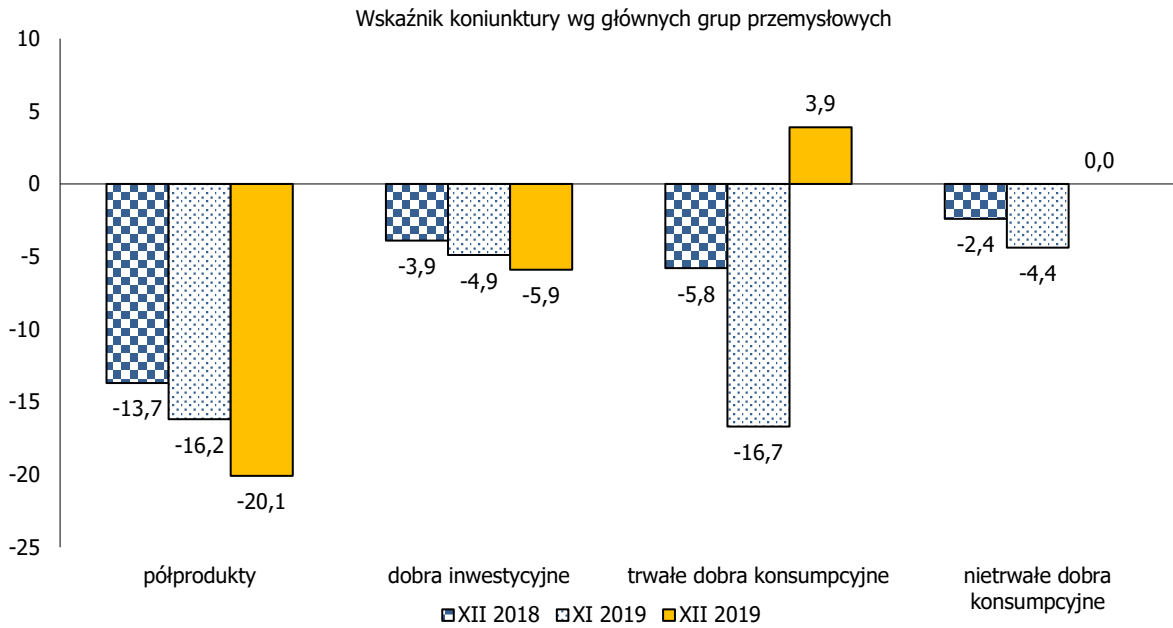
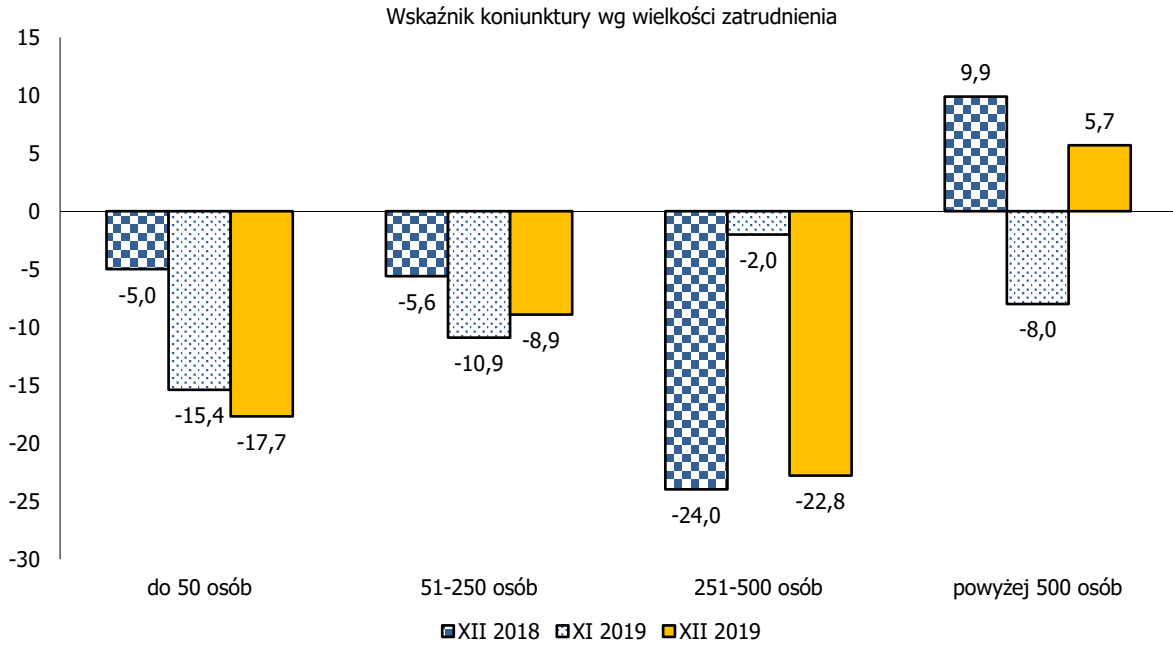
1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

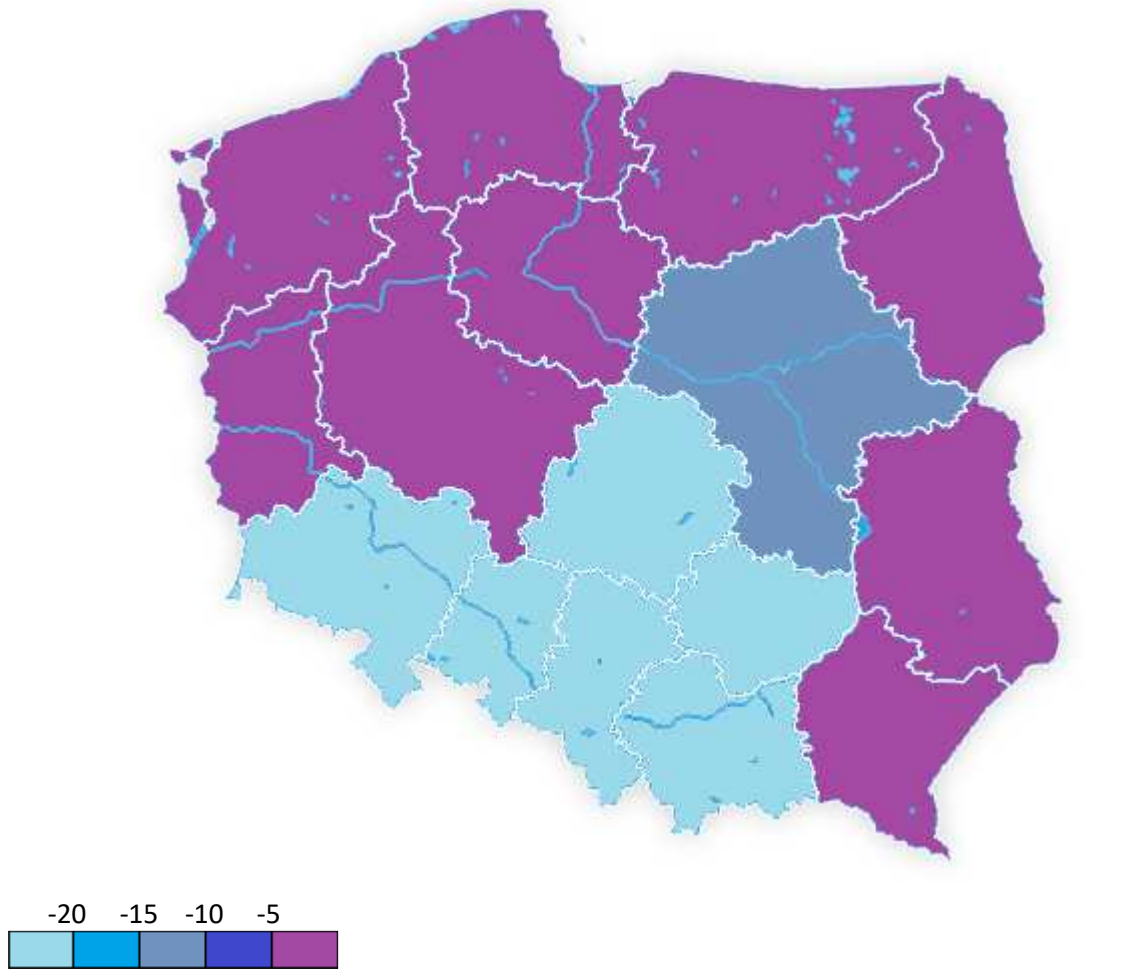
składowe salda	XII'18	VIII'19	IX'19	X'19	XI'19	XII'19
1. wielkość produkcji – przewidywania	-12,6	-2,9	-10,0	-11,9	-18,6	-13,0
2. wielkość zamówień – stan	-10,3	-23,3	-22,1	-20,1	-16,3	-25,1
3. zapasy - stan	2,6	5,1	-0,3	-1,6	-3,8	-2,6
wskaźnik koniunktury (IRGIND): (1.+2.-3.)/3	-8,5	-10,4	-10,6	-10,1	-10,4	-11,8

Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

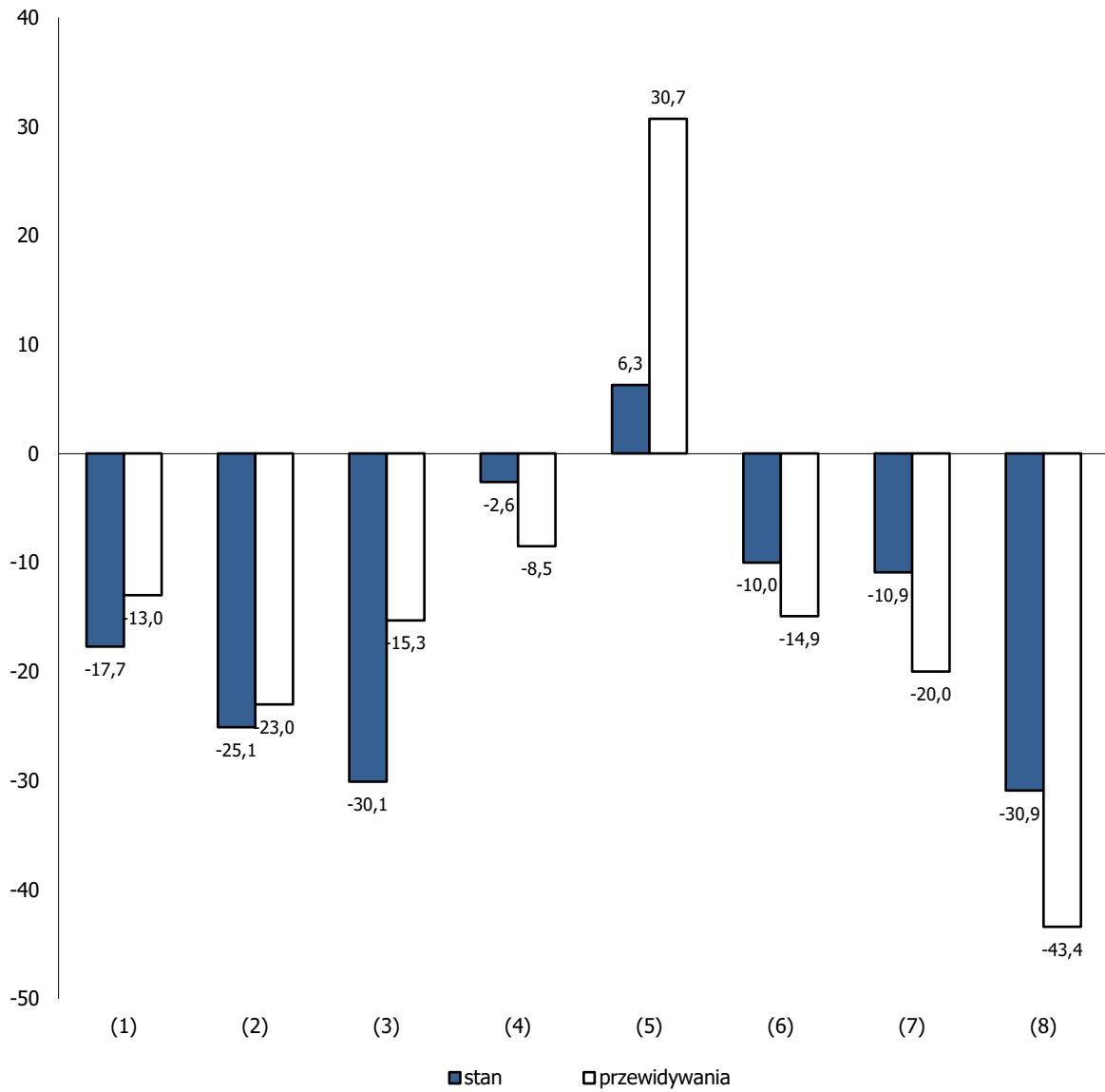

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	XII'18	XI'19	XII'19
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-3,9	-14,6	-24,3
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-0,9	-5,4	-3,2
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-19,8	-10,5	-24,4
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-11,8	0,9	-3,5
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-17,0	-22,3	-23,1
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	-1,5	-13,2	-1,9
Województwo mazowieckie	-10,1	-11,3	-10,2

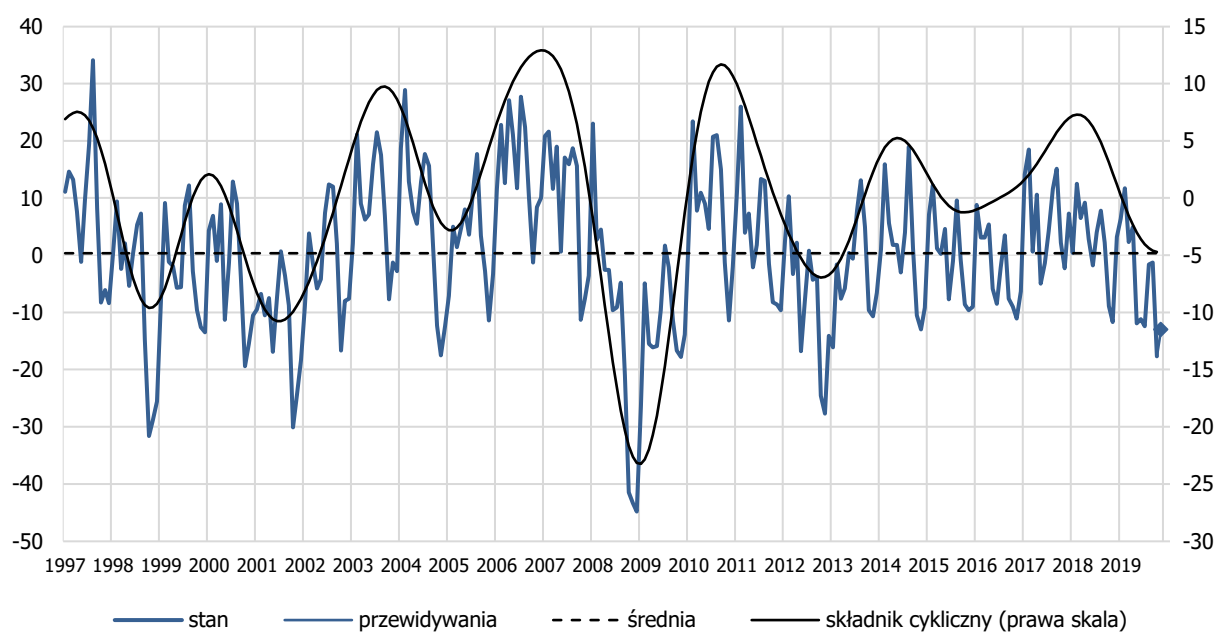
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

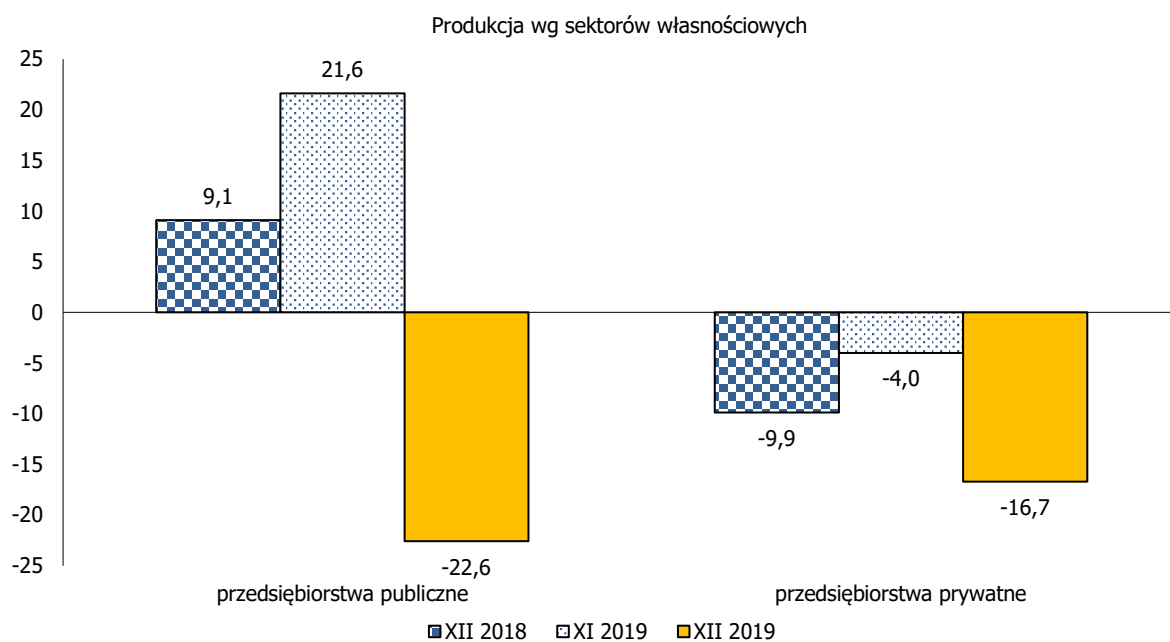
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej

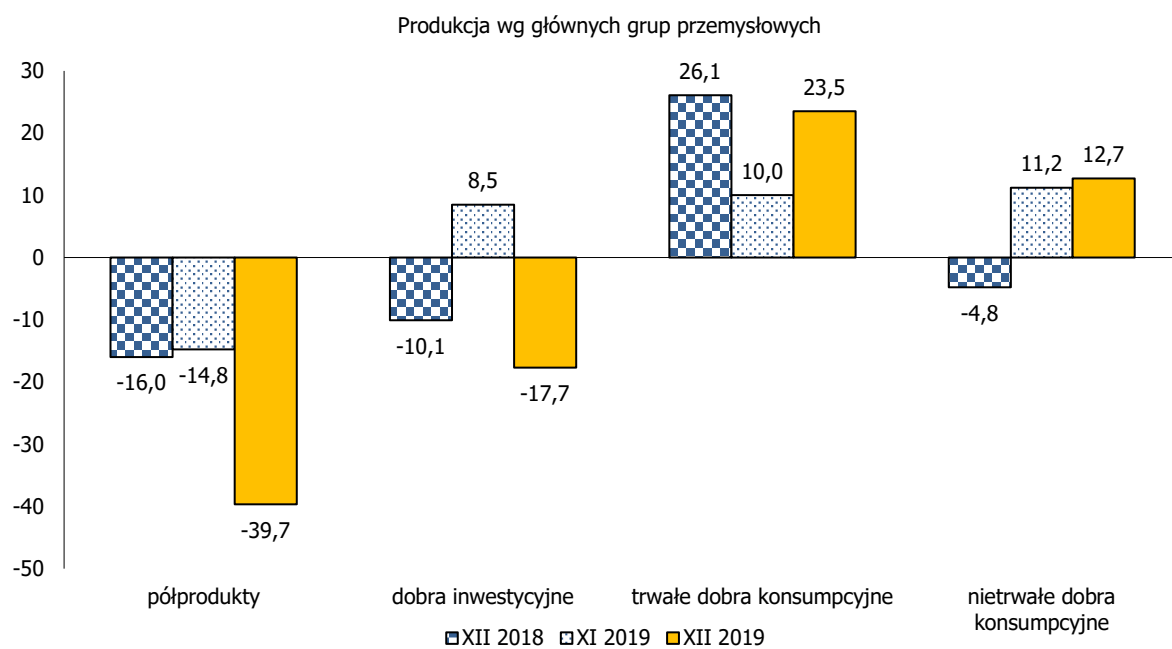
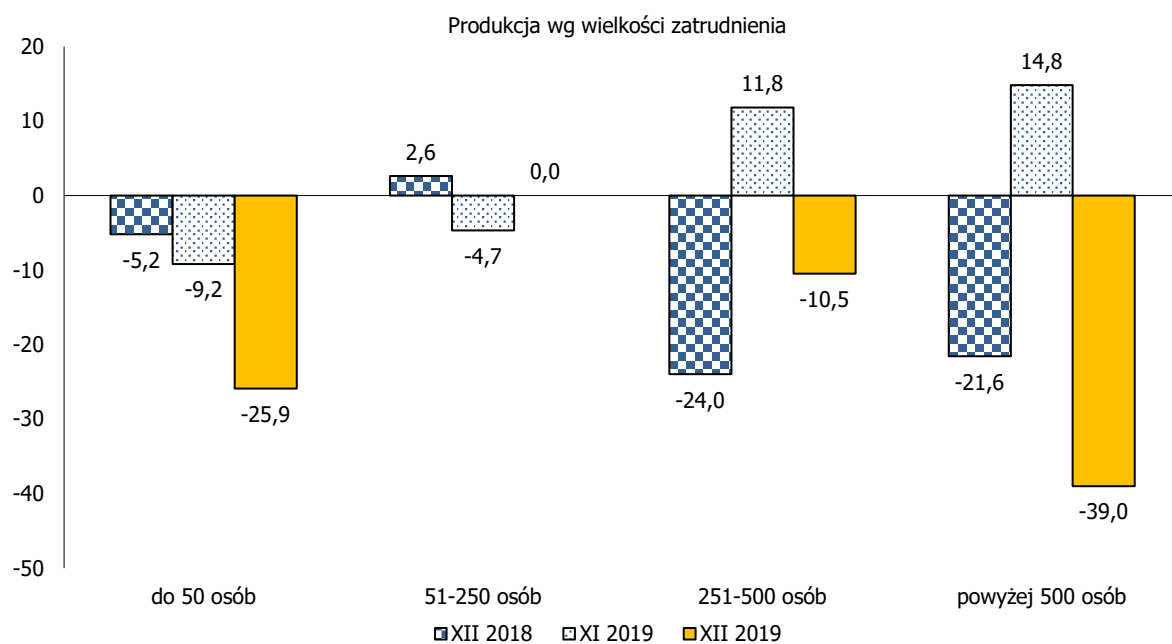
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

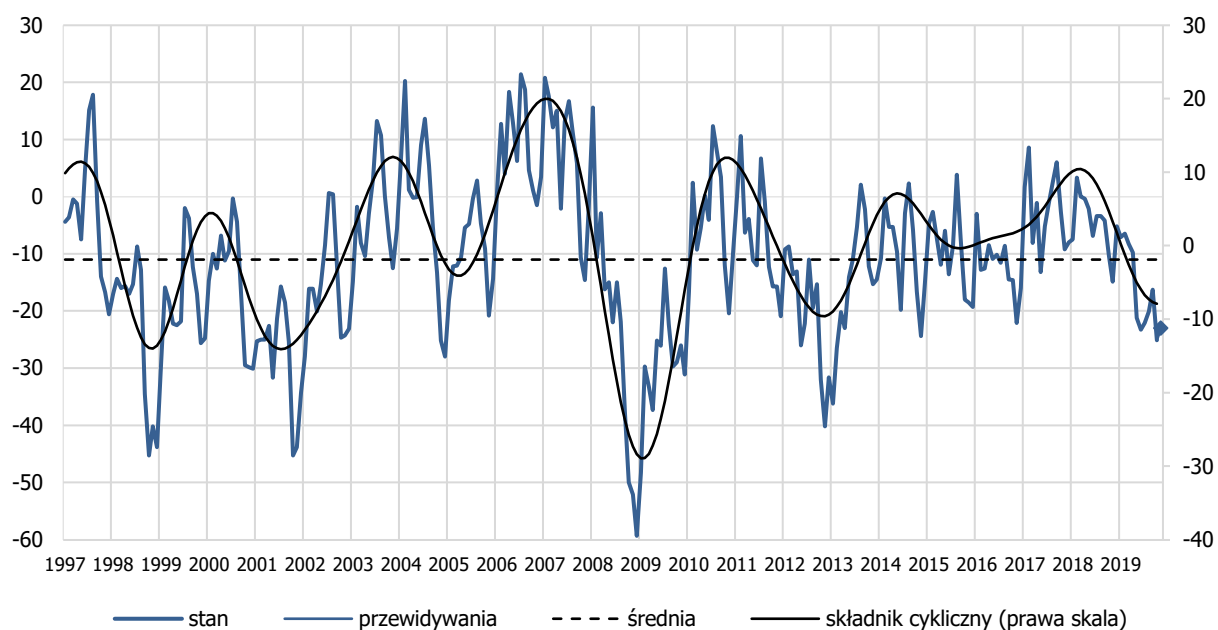

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
wzrost	19,4	18,1	24,9	21,0	18,3	19,1
brak zmiany	52,2	51,5	48,7	56,7	45,7	48,7
spadek	28,3	30,5	26,4	22,3	36,0	32,2
saldo (1.-3.)	-8,9	-12,4	-1,6	-1,3	-17,7	-13,0

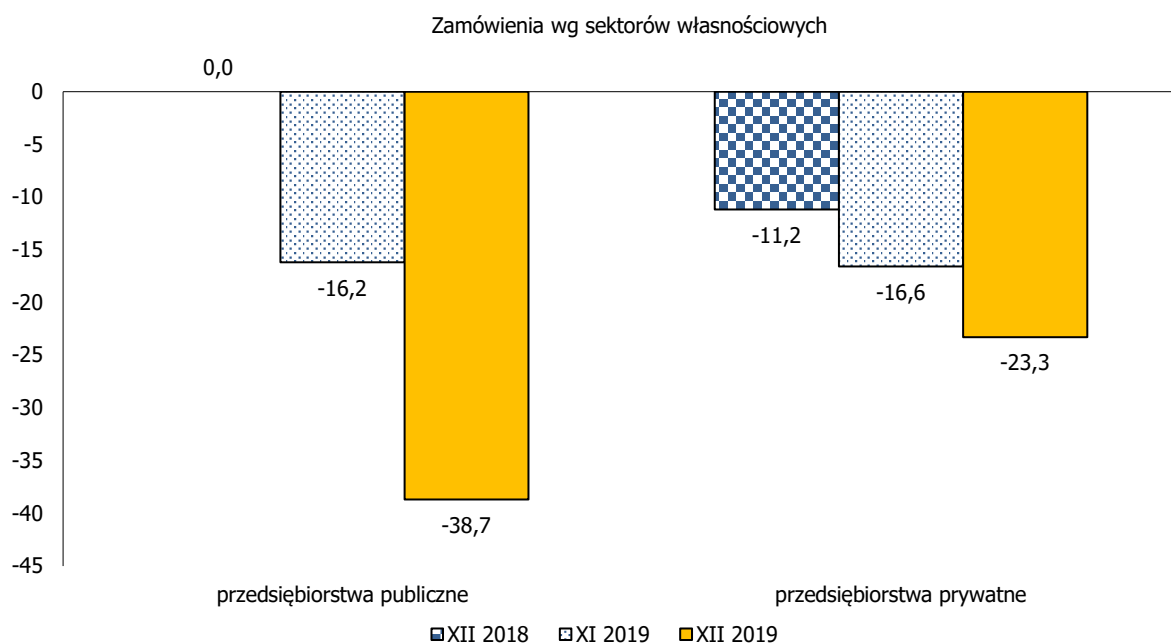

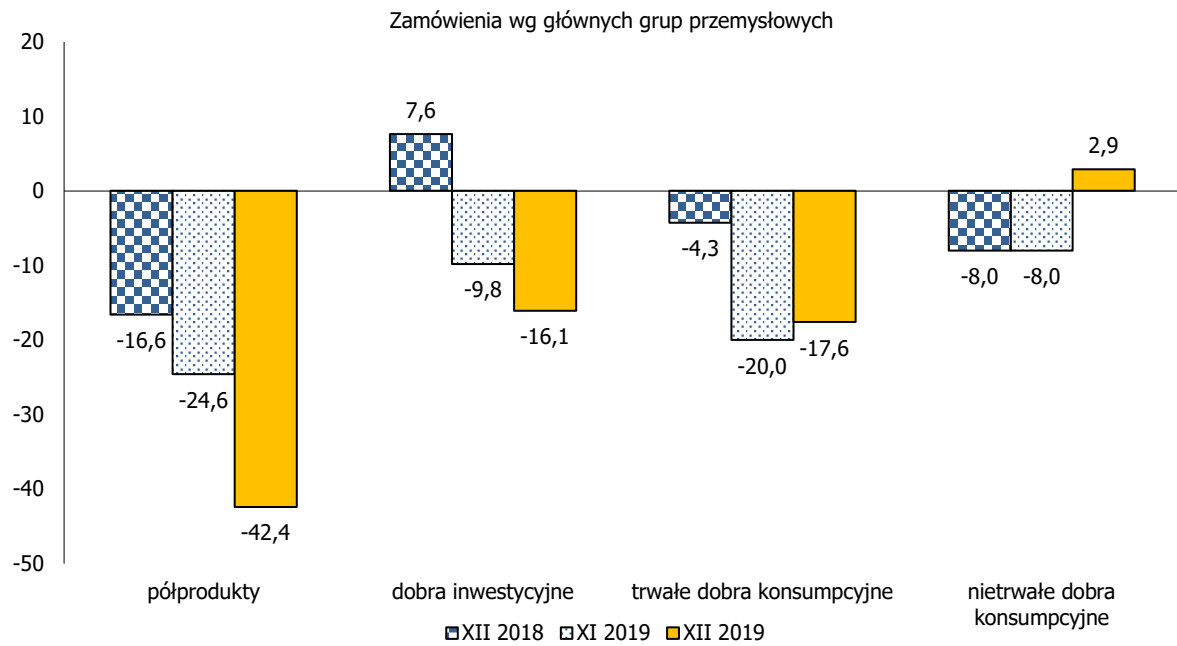
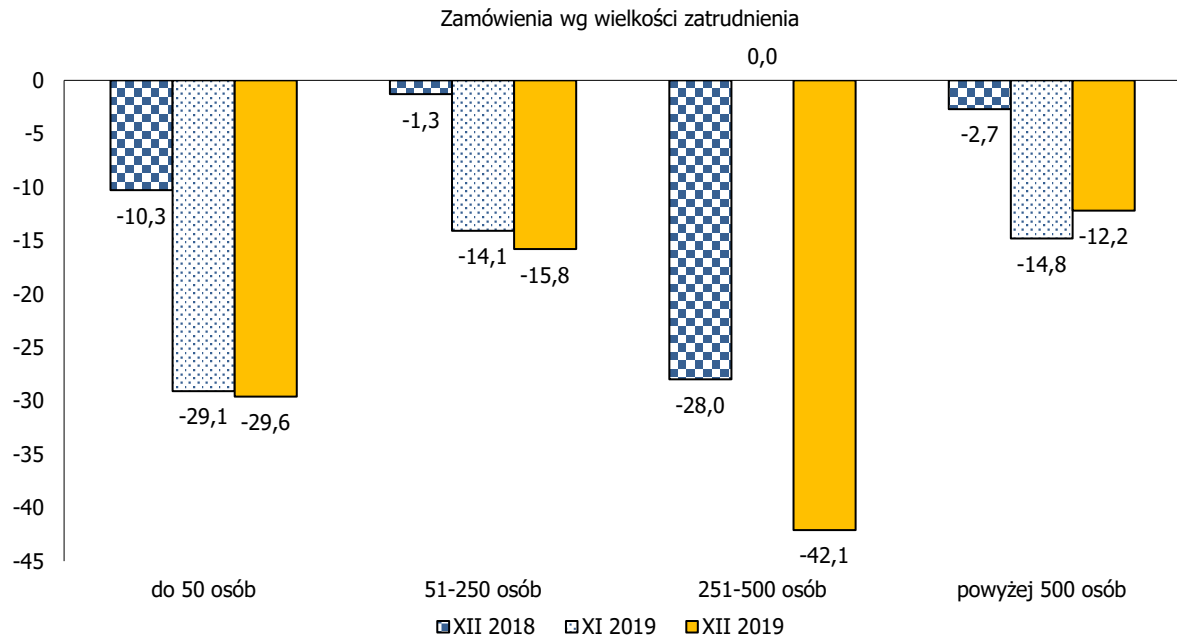

2. Zamówienia ogółem

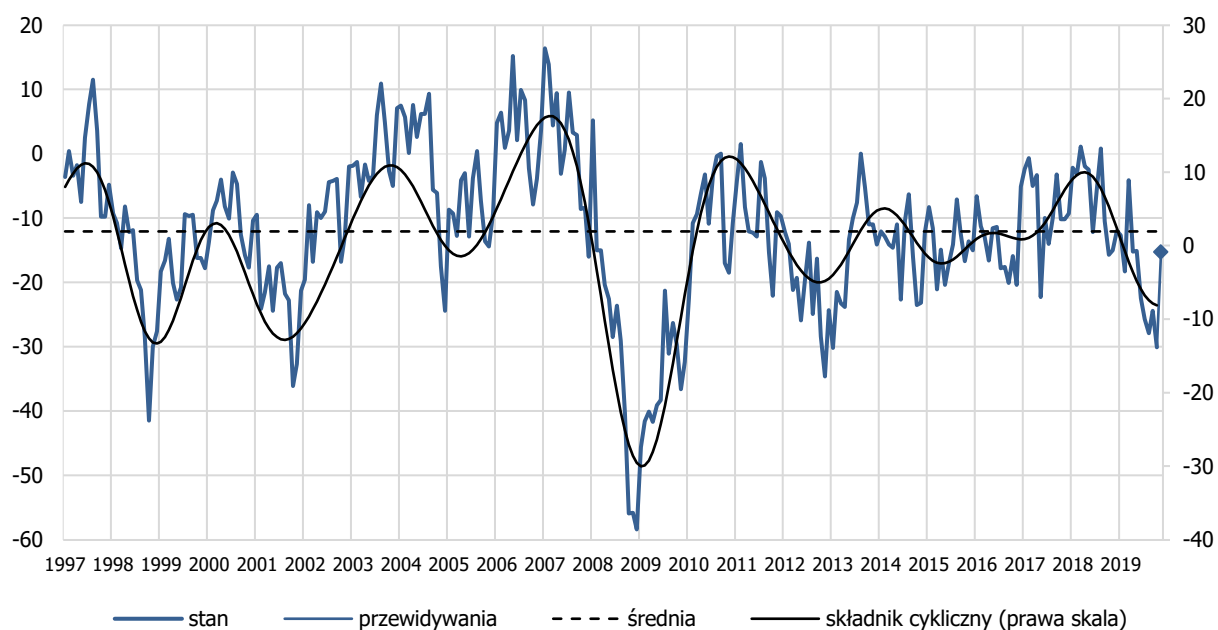

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
wzrost	17,8	12,1	17,2	13,9	13,7	12,6
brak zmiany	54,1	53,6	45,4	56,0	47,4	51,7
spadek	28,1	34,2	37,3	30,2	38,9	35,6
saldo (1.-3.)	-10,3	-22,1	-20,1	-16,3	-25,1	-23,0

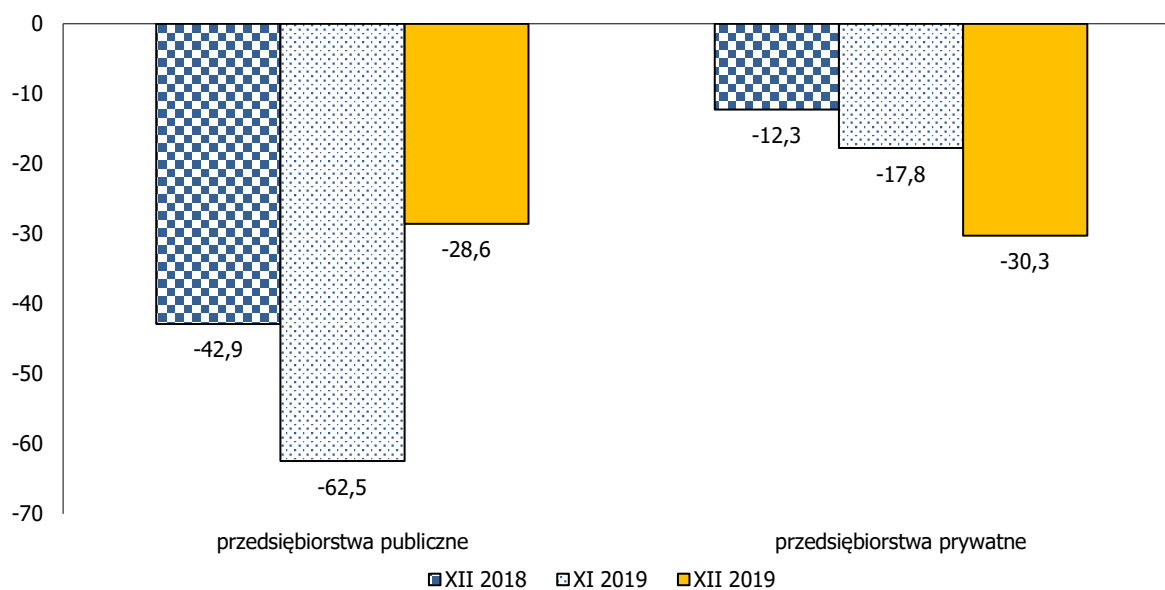

3. Zamówienia eksportowe

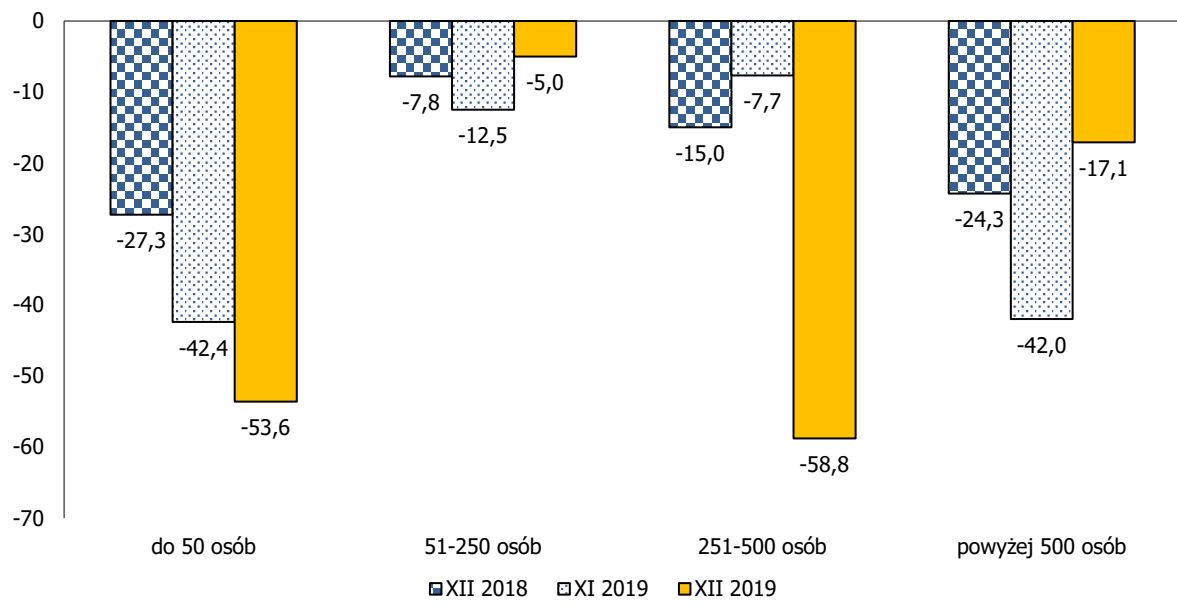

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
wzrost	13,3	11,9	10,9	12,4	11,1	14,4
brak zmiany	57,6	50,5	50,2	50,7	47,7	56,0
spadek	29,0	37,6	38,9	36,9	41,2	29,6
nie dotyczy	63,5	70,5	59,4	63,6	56,5	56,0
saldo (1.-3.)	-15,7	-25,7	-27,9	-24,4	-30,1	-15,3

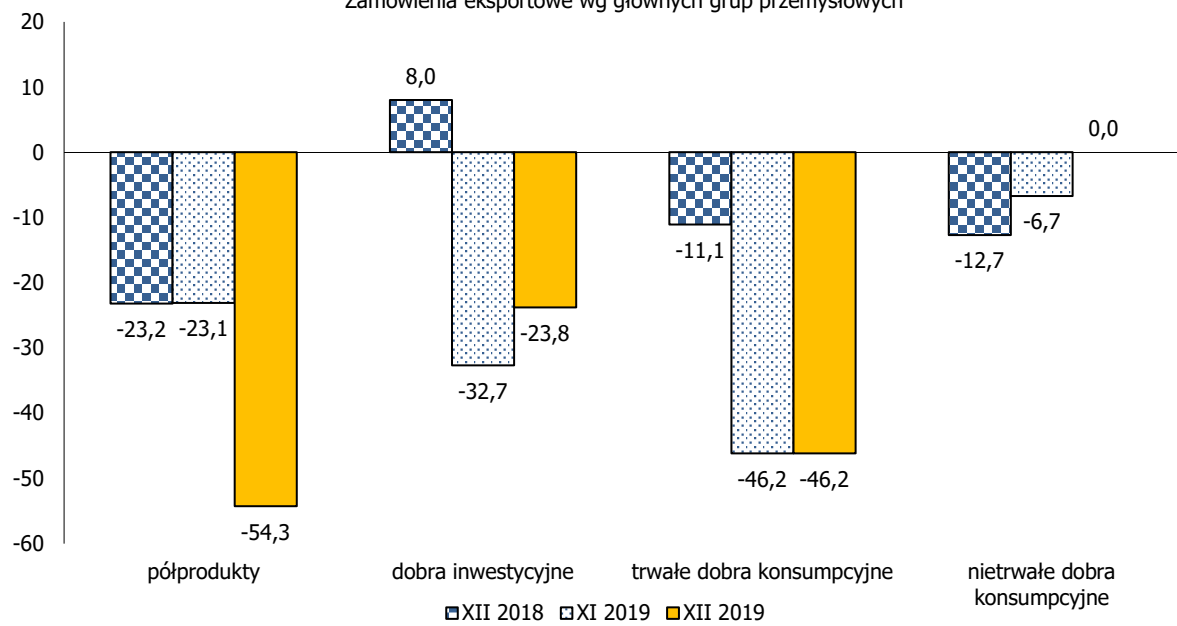
Zamówienia eksportowe wg sektorów własnościowych

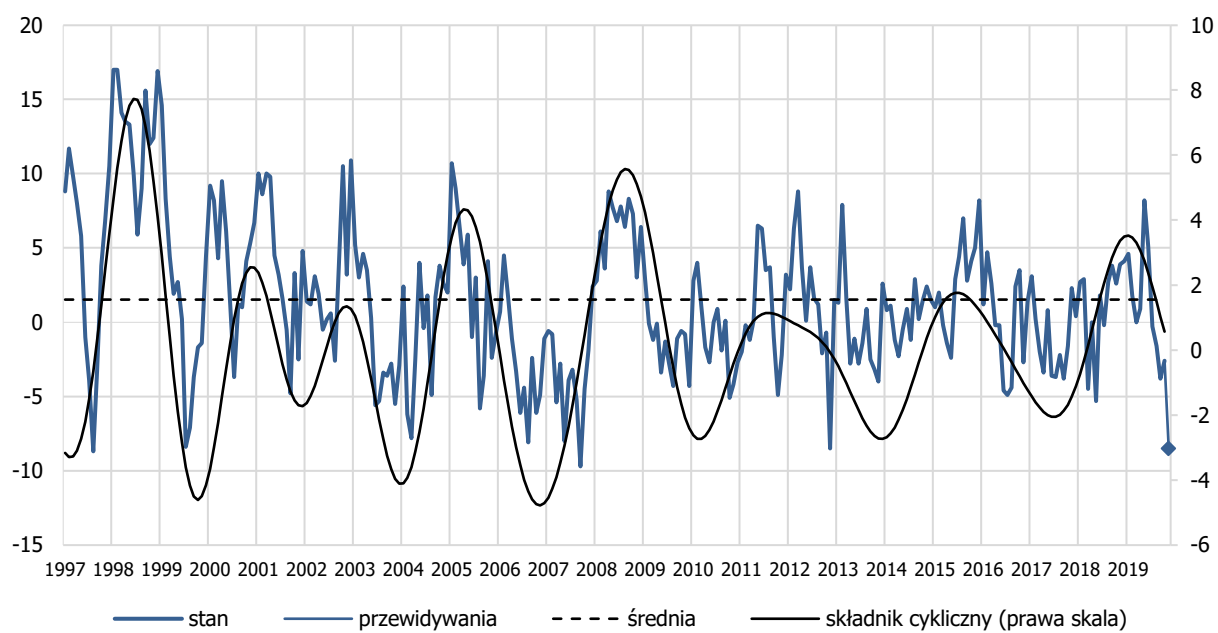
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

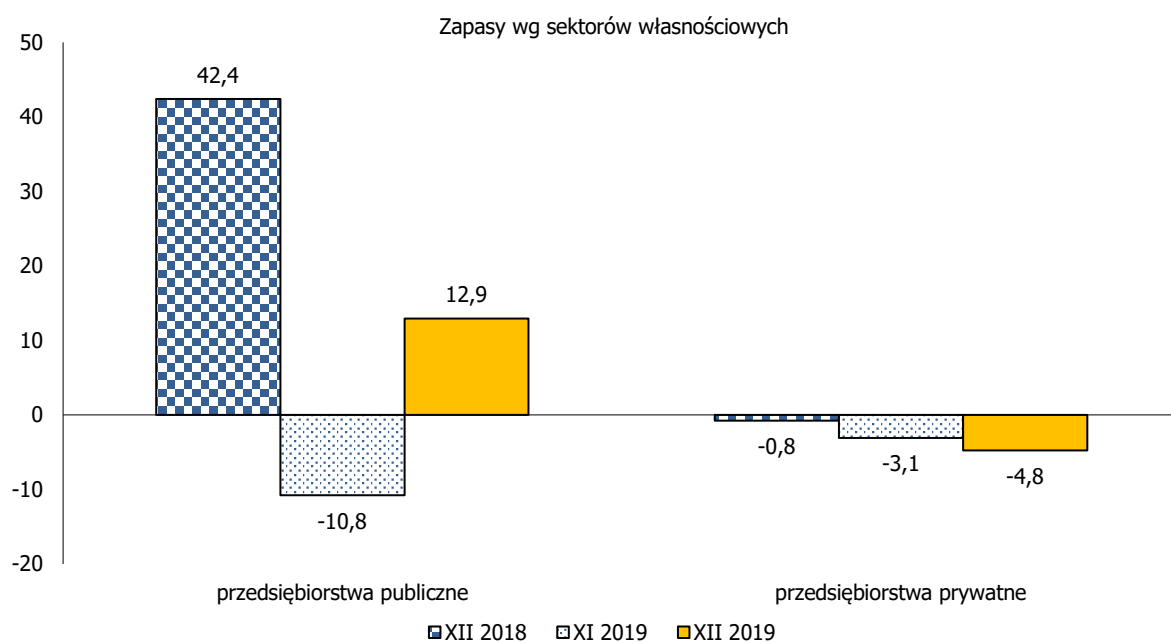
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

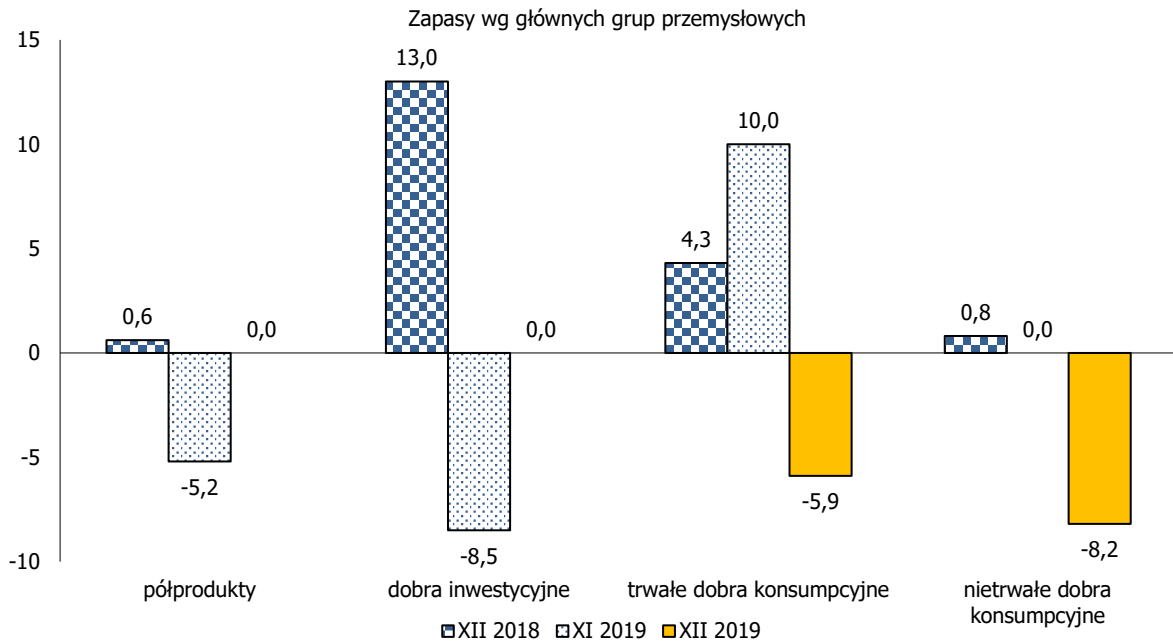
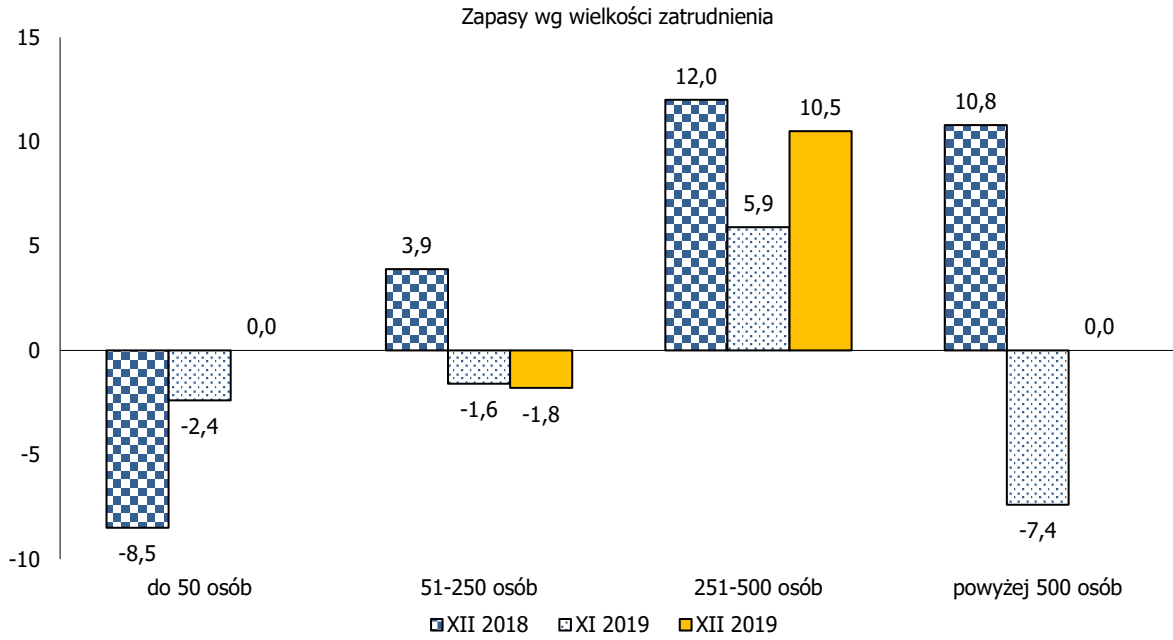

4. Zapasy

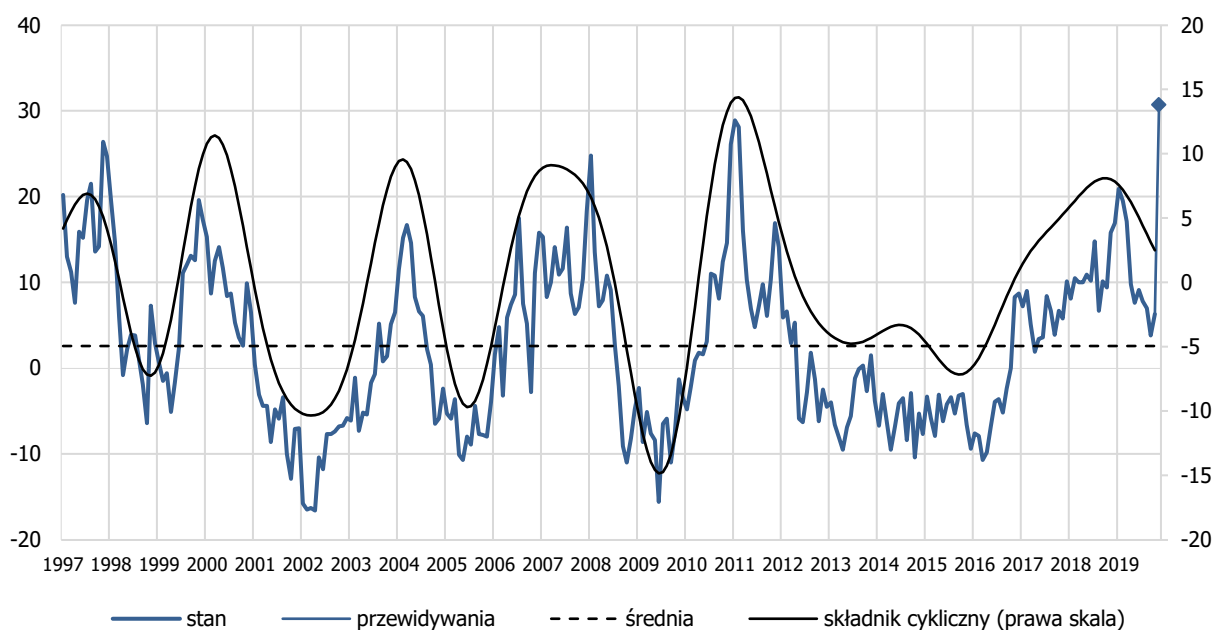

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
wzrost	18,0	16,0	17,4	13,7	14,8	9,3
brak zmiany	66,7	67,8	63,7	68,9	67,8	72,9
spadek	15,4	16,3	18,9	17,5	17,4	17,8
saldo (1.-3.)	2,6	-0,3	-1,6	-3,8	-2,6	-8,5

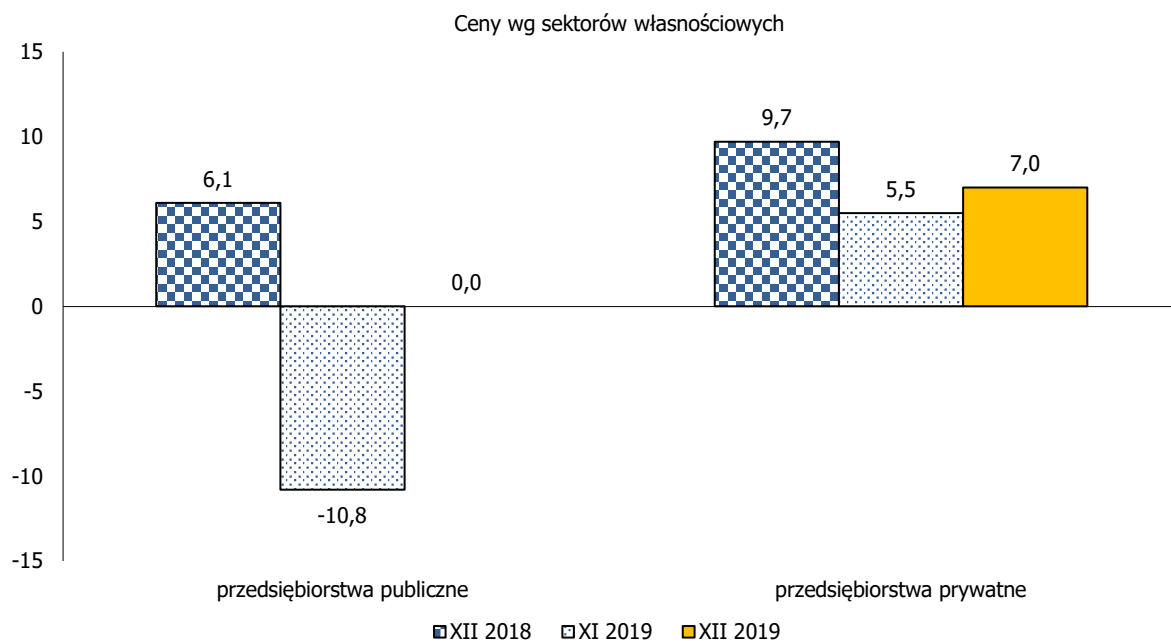

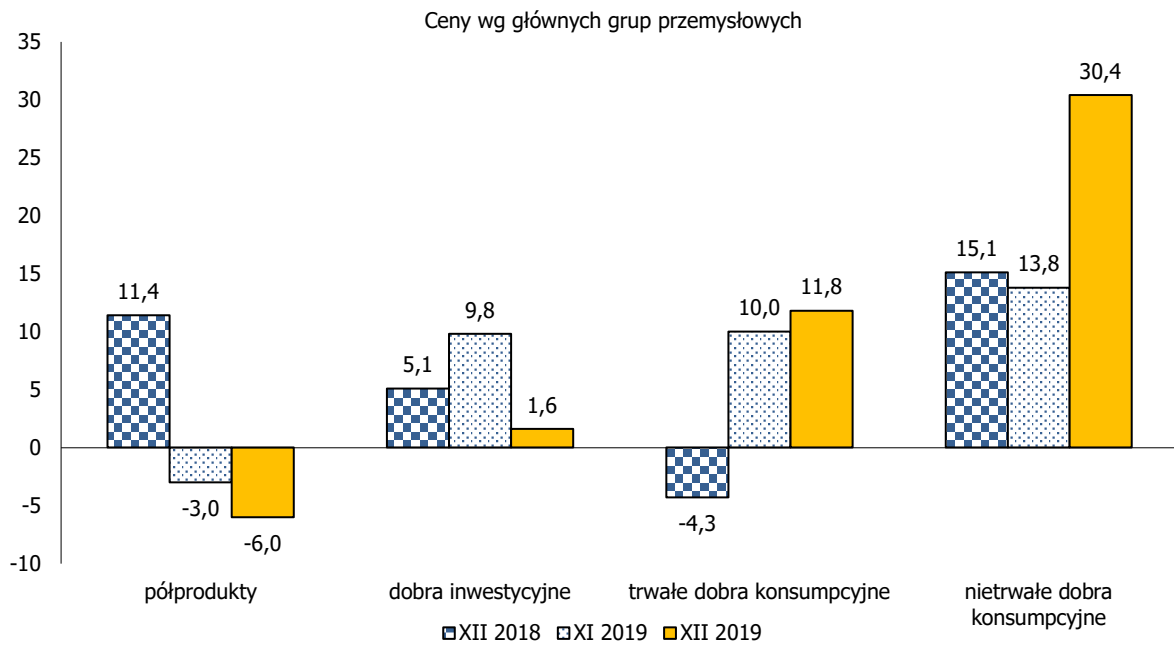
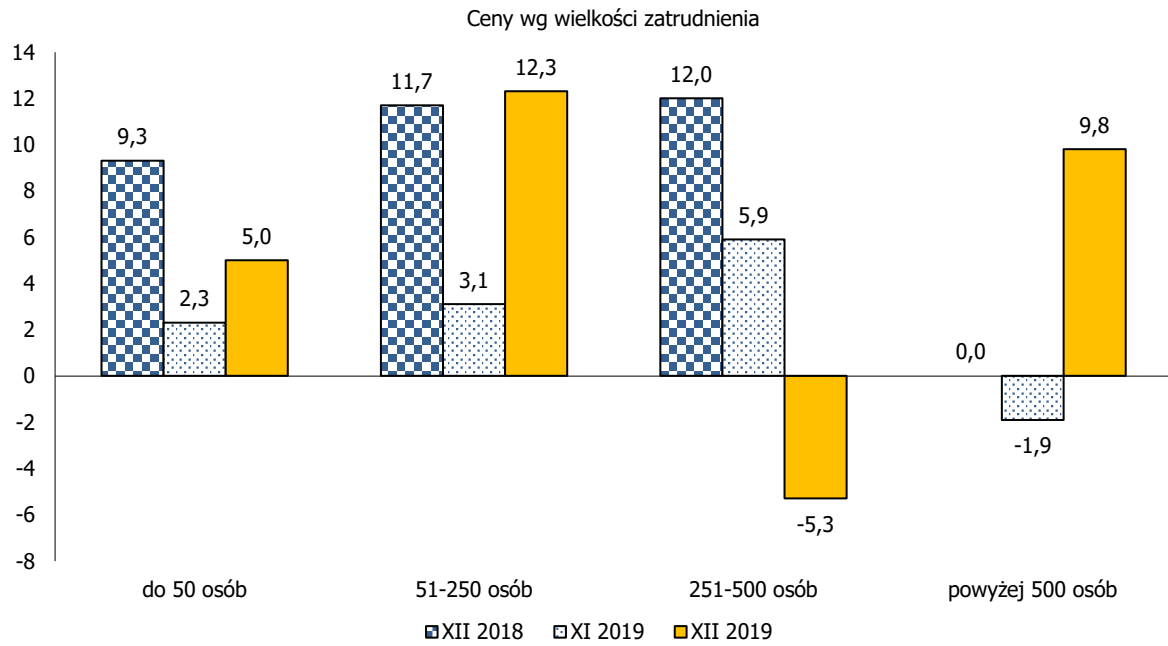

5. Ceny

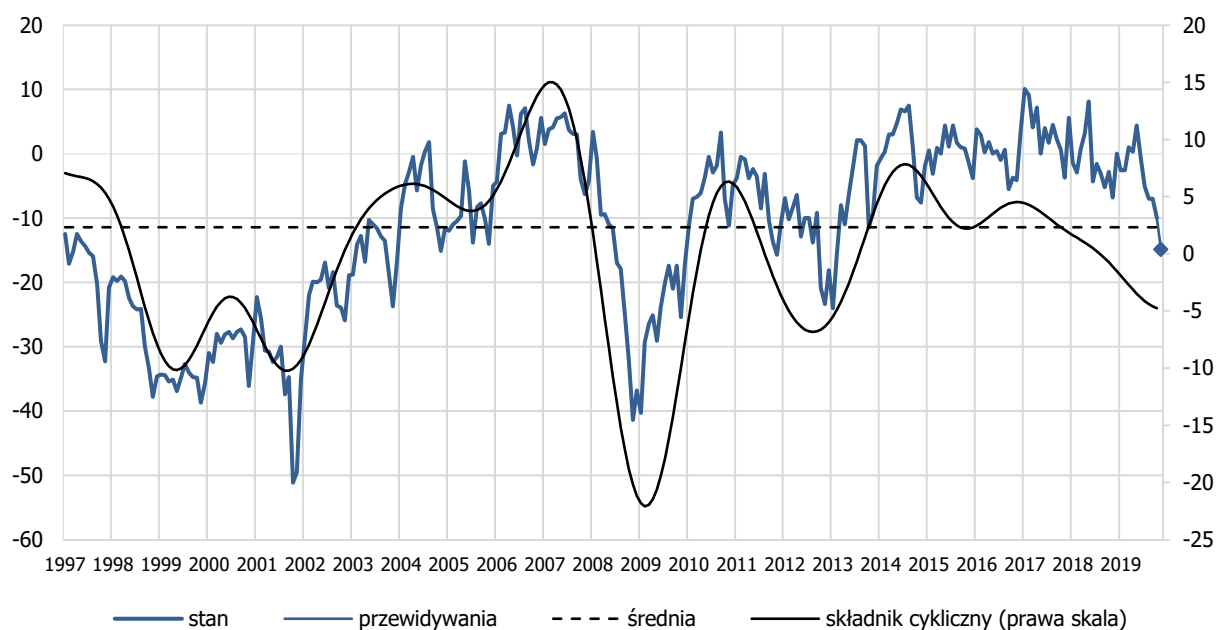

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
wzrost	15,0	15,9	15,9	14,6	14,9	37,9
brak zmiany	79,4	76,0	75,3	74,7	76,5	54,9
spadek	5,6	8,1	8,9	10,8	8,6	7,2
saldo (1.-3.)	9,4	7,8	7,0	3,8	6,3	30,7

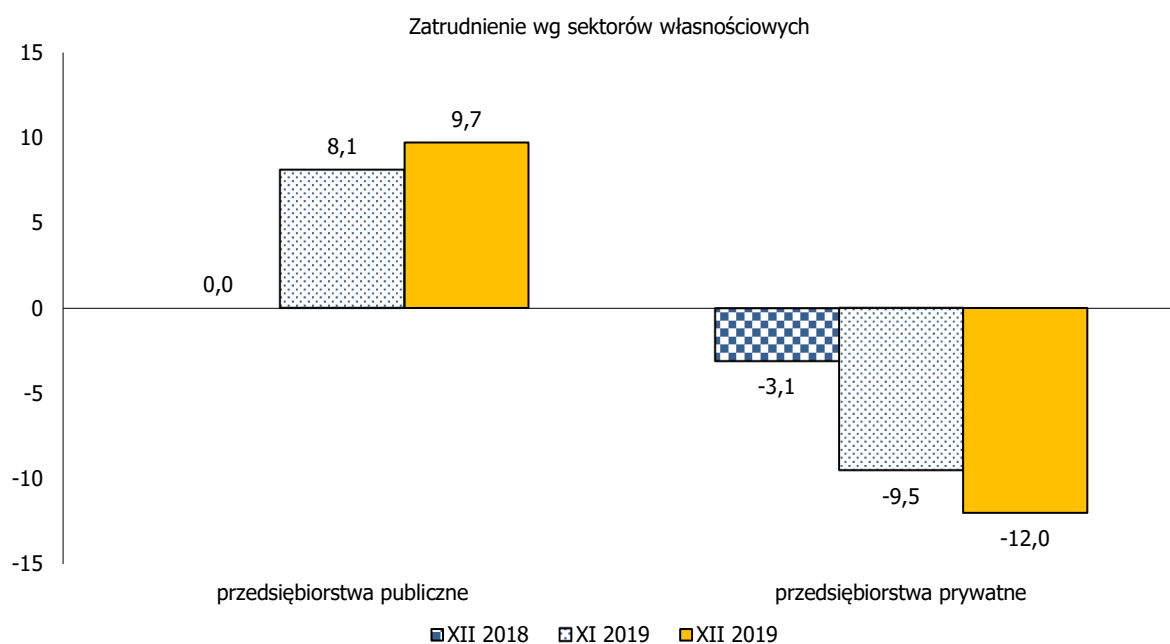

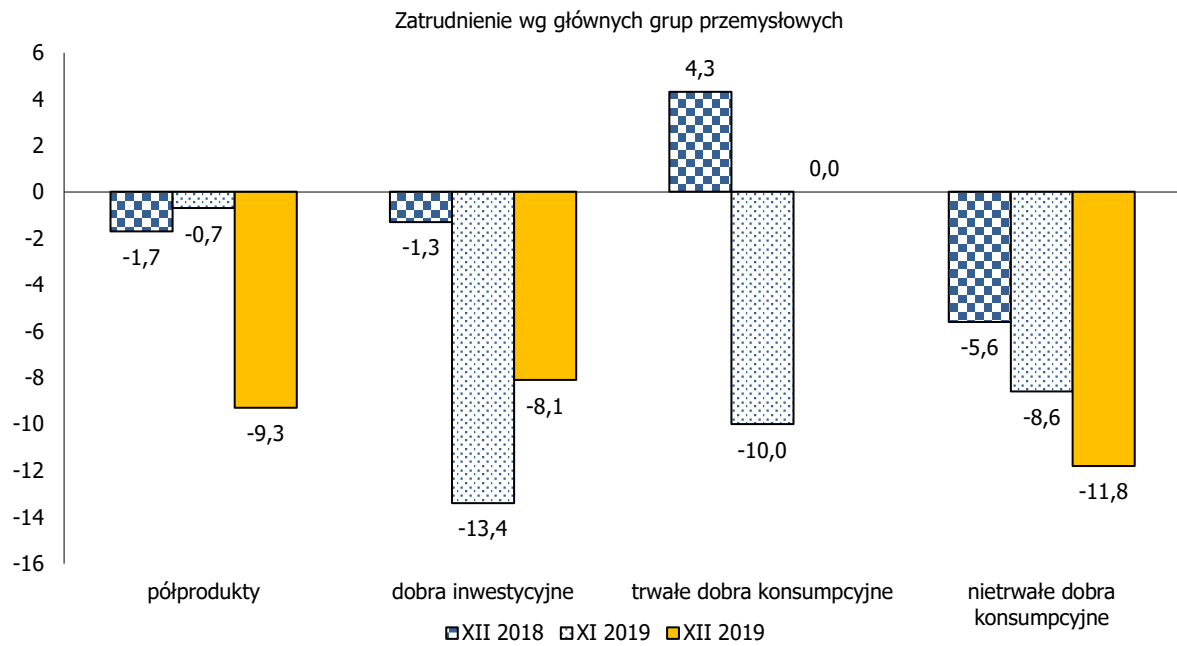
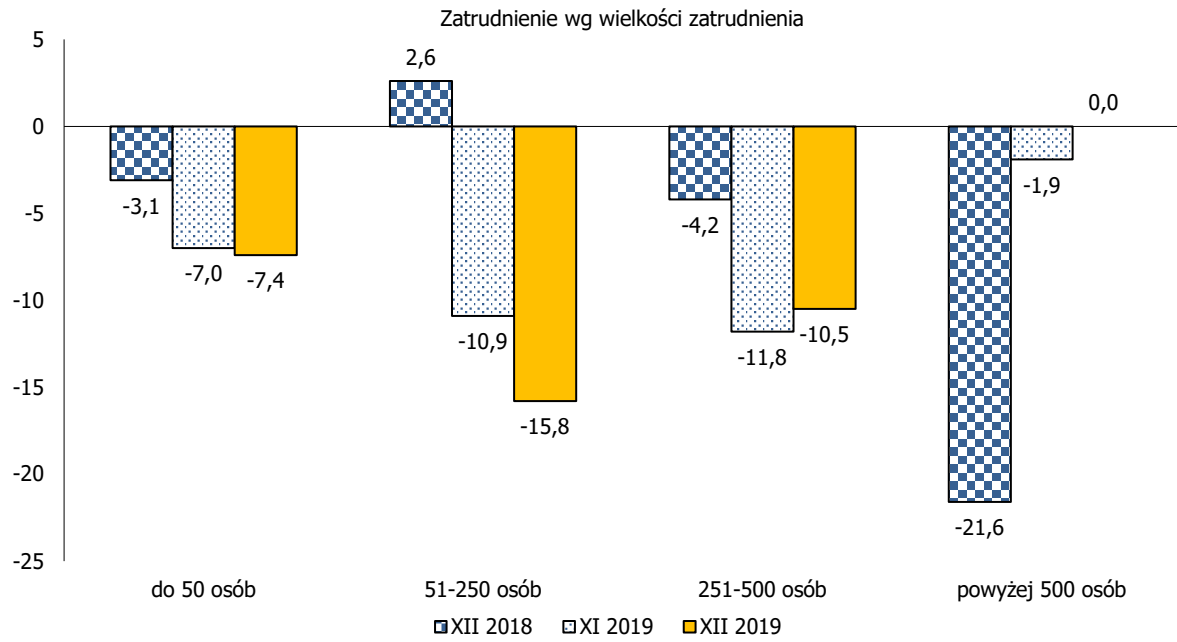

6. Zatrudnienie

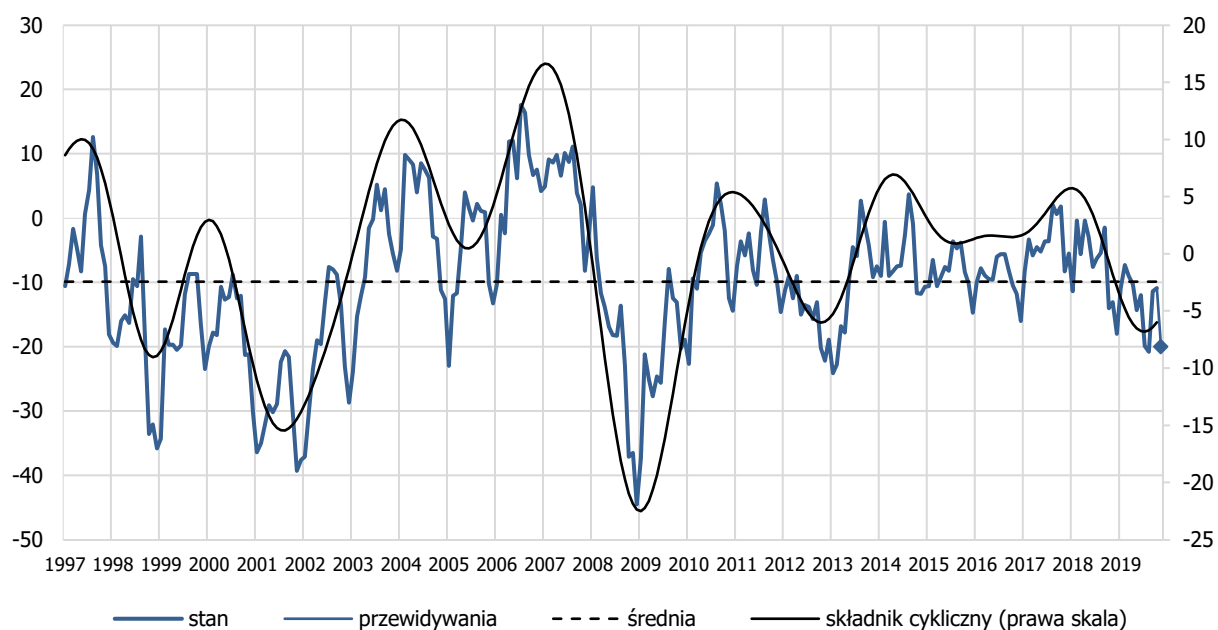

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
wzrost	13,6	13,8	11,4	10,8	9,1	8,3
brak zmiany	69,9	67,3	70,1	71,4	71,7	68,6
spadek	16,5	18,9	18,4	17,8	19,1	23,1
saldo (1.-3.)	-2,8	-5,1	-7,0	-7,0	-10,0	-14,9

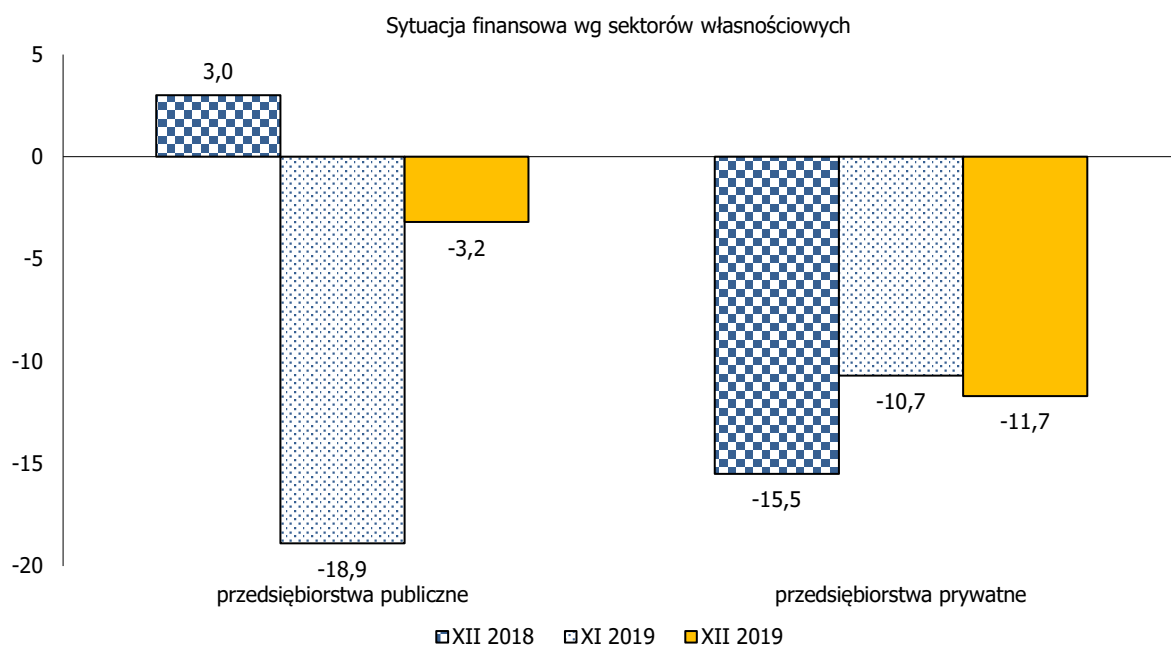

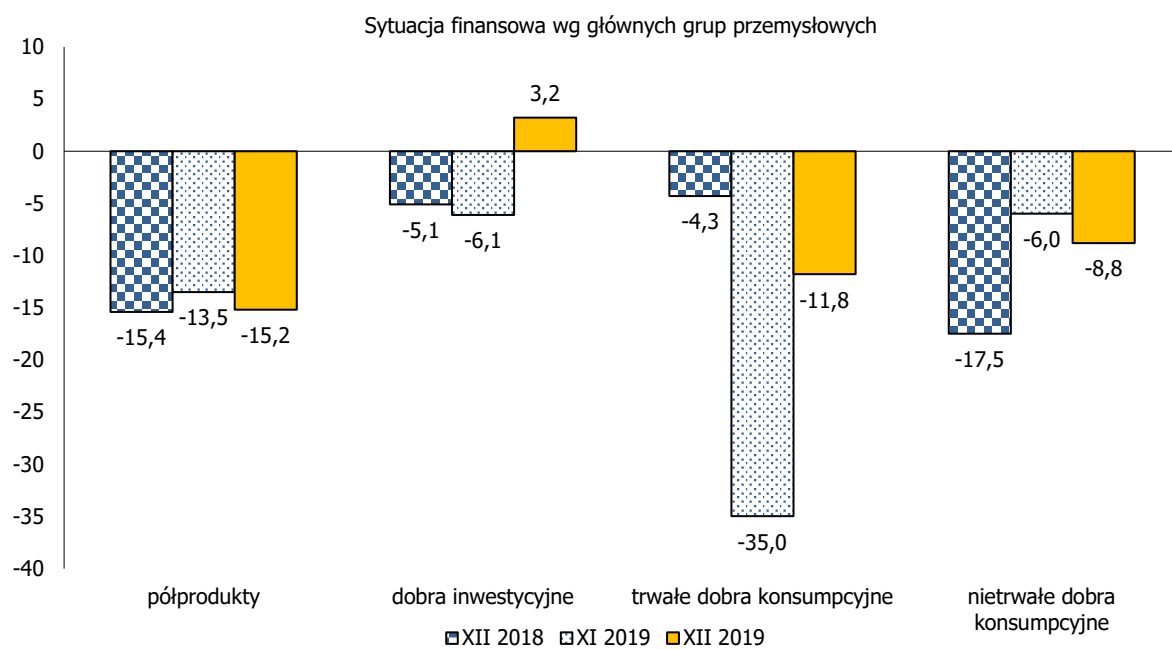
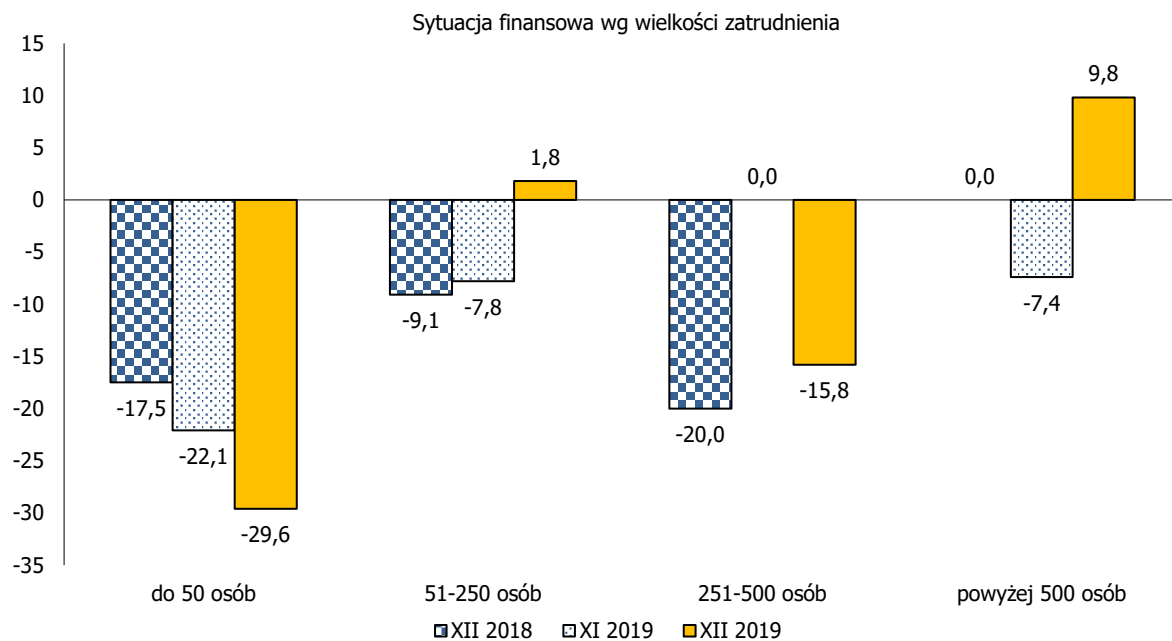

7. Sytuacja finansowa

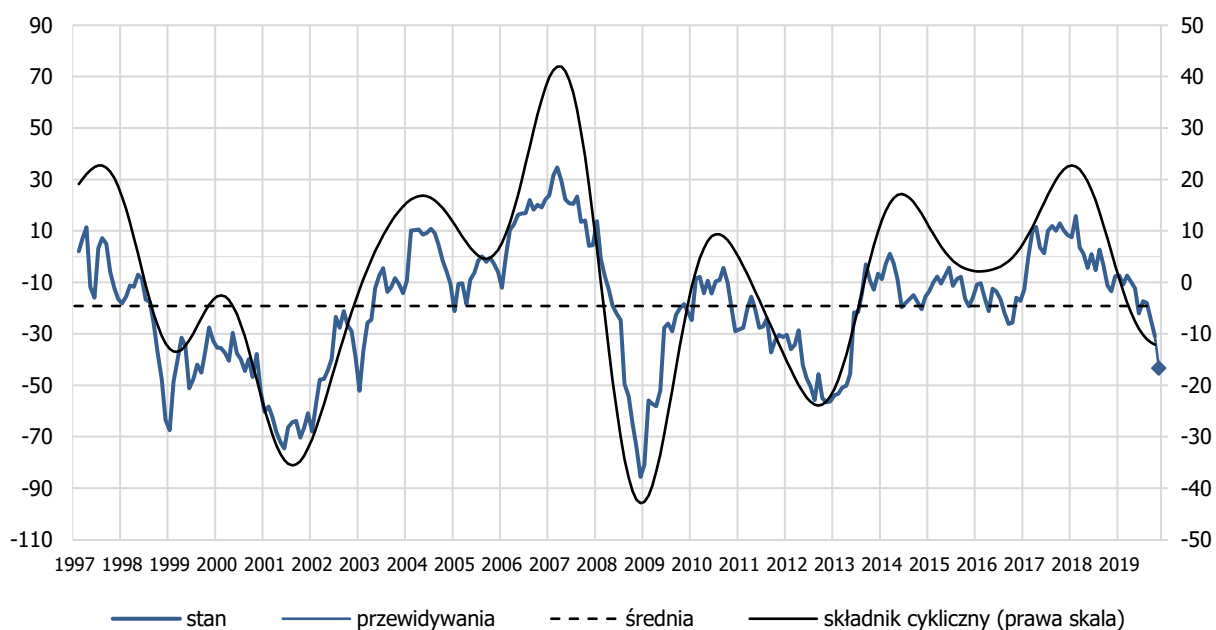

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
poprawa	12,9	10,0	10,6	11,9	13,4	9,4
brak zmiany	60,3	60,1	57,9	64,9	62,3	61,1
pogorszenie	26,9	29,9	31,4	23,3	24,3	29,4
saldo (1.-3.)	-14,0	-19,9	-20,8	-11,4	-10,9	-20,0

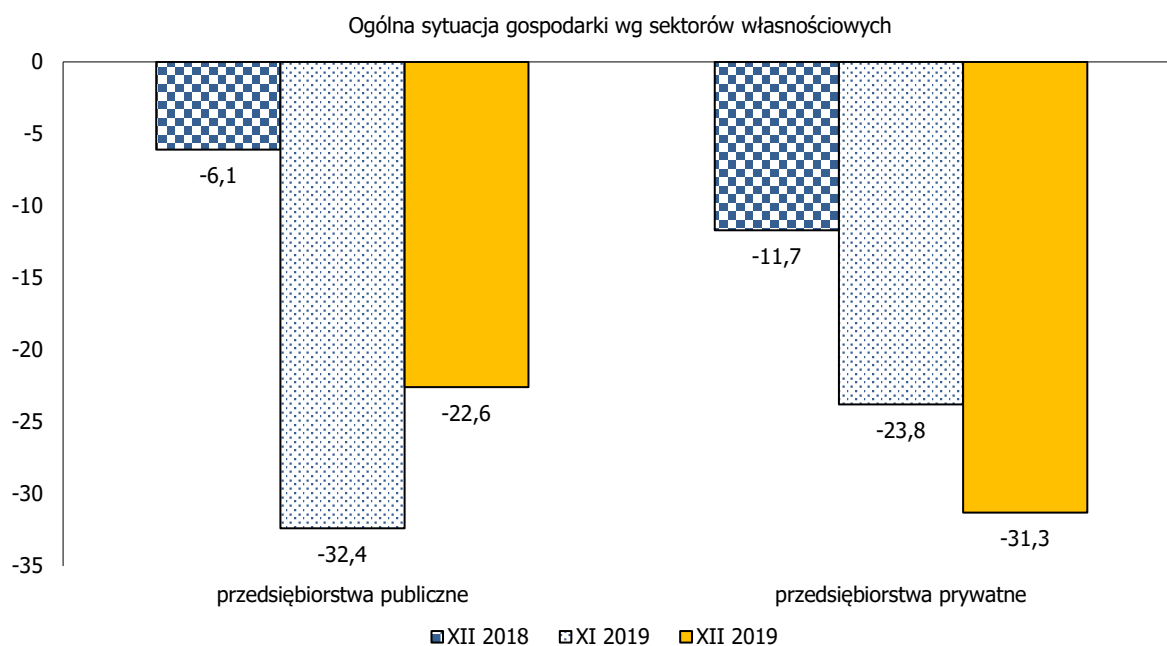

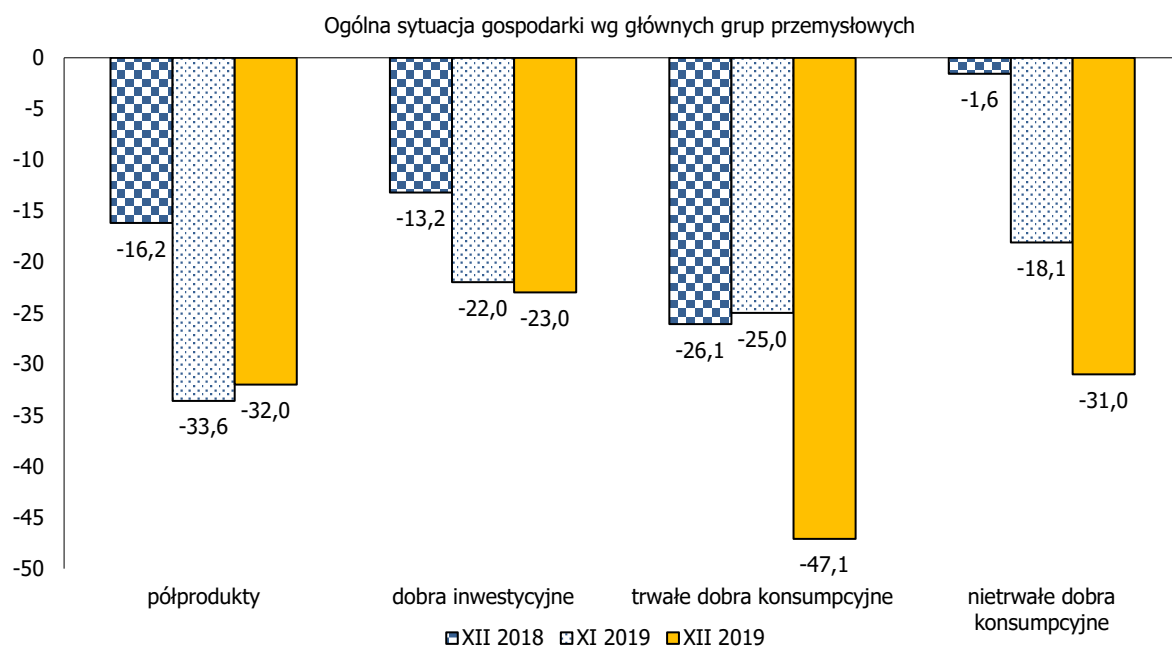
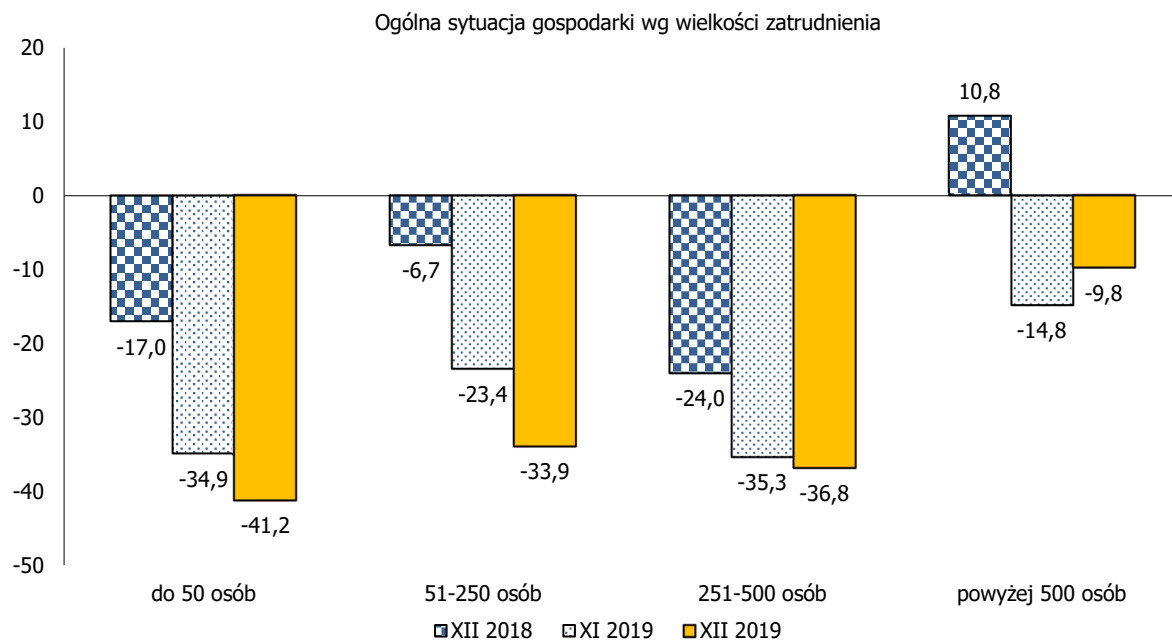

8. Ogólna sytuacja gospodarki

	XII'18	IX'19	X'19	XI'19	XII'19	przewidywania
poprawa	14,3	13,2	12,0	7,8	7,5	6,6
brak zmiany	60,3	56,4	58,0	59,6	54,0	43,4
pogorszenie	25,4	30,4	30,1	32,6	38,4	50,0
saldo (1.-3.)	-11,2	-17,3	-18,1	-24,8	-30,9	-43,4

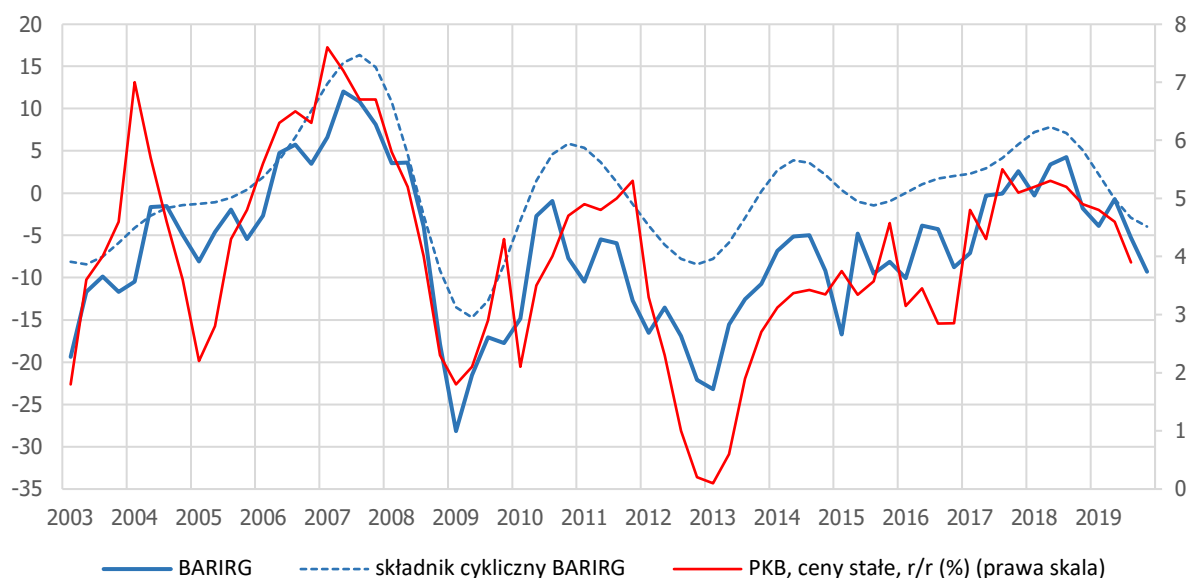

III. SUMMARY

In December, 2019 business situation in the manufacturing industry continued deteriorating. The industrial confidence indicator (ICI RIED) dropped by 1.4 pts to -11.8 pts, and is now 3.3 pts down from the respective year 2018 figure. The balances of production, total and export orders, employment and general economic situation in Poland declined. The growth rate of producers prices increased. The only positive side of the survey results is an improvement, although slight, of financial situation of manufacturing firms. The main balances are negative and much lower than one year ago. Pessimism is common among the surveyed manufacturers, so no improvement in the is expected to come over the next months.

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM W 2019 ROKU

Przemysł przetwórczy, podobnie jak cała gospodarka polska, w roku 2019 znajdował się w fazie spowolnienia koniunktury. Poniższy rysunek przedstawia przebieg barometru IRG SGH (BARIRG), opisującego koniunkturę w całej gospodarce. Górny punkt zwrotny w przebiegu cyklicznej składowej barometru wystąpił w połowie 2018 roku. Od tej chwili i przez niemal cały rok 2019 (z wyjątkiem drugiego kwartału) wartości barometru malały. Przyczyną było negatywne oddziaływanie czynników cyklicznych, w kolejnych bowiem kwartałach spadki wartości barometru w skali roku wynosiły: 3,1, 4,1, 9,5 i 7,5 pkt. Wartości barometru przez cały rok były ujemne i niższe od wieloletniej średniej. Tendencje spadkowe widoczne są także w przebiegu PKB, co potwierdza prawidłowość ocen formułowanych na podstawie analizy danych jakościowych, gromadzonych w badaniach koniunktury.

Barometr IRG SGH w latach 1999-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IRG SGH i GUS.

Pogorszenie koniunktury widoczne było we wszystkich objętych badaniami IRG SGH działach gospodarki: przemyśle przetwórczym, budownictwie, rolnictwie, handlu i sektorze bankowym. Po prawie pięciu latach nieustającej poprawy zaczęły także pogarszać się nastroje gospodarstw domowych.

Najwcześniej sygnały pogorszenia koniunktury pojawiły się w przemyśle przetwórczym, silnie wpływając na obraz zmian w całej gospodarce. Szczyt aktywności przemysłowej (górny punkt zwrotny w przebiegu wskaźnika IRGIND) wystąpił w lutym 2018 r. (rys. na s. 7). W kolejnych miesiącach wzrosty i spadki wartości wskaźnika koniunktury następowały naprzemiennie. W roku 2019 miesięczne, niewielkie wzrosty wartości wskaźnika odnotowano w styczniu, lutym, kwietniu, sierpniu i październiku. Zmiany te miały słaby związek z ustalonym rytmem oddziaływania czynników sezonowych. W trzecim kwartale dało się zauważyć pewne zahamowanie tendencji spadkowej, jednak ostatnie dwa miesiące roku rozwiały nadzieję na poprawę koniunktury. Z wyjątkiem lutego przez cały 2019 r. roczne zmiany wartości IRGIND były ujemne.

Inną cechą, powtarzającą się w roku 2019, a widoczną w latach wcześniejszych, były różnice w ocenach przedsiębiorstw prywatnych i publicznych, przy czym oceny te zmieniały się w kolejnych miesiącach, a ich zmienność była zdecydowanie większa w sektorze publicznym niż w prywatnym.

Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyło swoją wartość w skali roku o 8,8 pkt, z poziomu -8,9 pkt w grudniu 2018 r. do wysokości -17,7 pkt w grudniu 2019 r. Dodatnie przyrosty wartości salda odnotowano tylko na początku roku oraz na początku IV kwartału. W drugiej połowie

roku wartości sald były ujemne. Najniższą wartość zanotowano w grudniu 2019 r. Tendencja spadkowa w przebiegu czynnika cyklicznego salda, zapoczątkowana w kwietniu 2018 r., trwa.

Większy spadek odnotowano w poziomie zamówień ogółem. W ciągu roku wartość salda obniżyła się o 14,8 pkt, z poziomu -10,3 pkt do -25,1 pkt. Przez cały rok saldo przyjmowało wartości ujemne, w drugiej połowie roku jedne z najniższych w badaniu. Roczny spadek wartości salda pogłębił trwającą od maja 2018 r. tendencję spadkową, która utrzymywała się przez cały rok. Podobne zmiany dotyczyły zamówień eksportowych. Spadek wartości salda w skali roku wyniósł 14,4 pkt. W całym roku 2019 roku saldo przyjmowało wartości ujemne. Niewielkie dodatnie przyrosty miały miejsce tylko na początku roku. Nie spowodowały one jednak odwrócenia tendencji spadkowej, zapoczątkowanej w czerwcu 2018 r.

Tendencja spadkowa w poziomie zapasów rozpoczęła się w marcu 2019 r. i pogłębia się. W ciągu roku wartość salda zmniejszyła się o 5,2 pkt, z poziomu 2,6 pkt do poziomu -2,6 pkt. W kolejnych miesiącach naprzemiennie następowały spadki i wzrosty, a wartości ujemne przeplatały się z dodatnimi. Bardzo podobnie przebiegały zmiany poziomu cen wyrobów gotowych. Ostatni szczyt w przebiegu składowej cyklicznej salda odnotowano w grudniu 2018 r. Przez rok jego wartość obniżyła się o 3,1 pkt. Z kolei wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia obniżyła się w ciągu roku o 7,2 pkt, z poziomu -2,8 pkt do -10 pkt. Zmiany wartości salda w ciągu roku były zróżnicowane – w pierwszej połowie roku wzrosty przeplatały się ze spadkami, w drugiej połowie przeważały spadki i to one nasiliły trwającą od trzech lat tendencję spadkową. Saldo odpowiedzi na pytanie dotyczące sytuacji finansowej przedsiębiorstw przez cały rok przyjmowało wartości ujemne, a ich spadki zachodziły w środku roku. Pod jego koniec roku wartości salda zaczęły rosnąć i te wzrosty zahamowały tendencję spadkową, zapoczątkowaną przed dwoma laty. W sumie, od grudnia 2018 r. do grudnia 2019 r., wartość salda zwiększyła się o 3,1 pkt. Spadła natomiast wartość salda odpowiedzi na pytanie o ocenę ogólnej sytuacji gospodarki polskiej, z poziomu -11,2 pkt do -30,9 pkt, tj. o 19,7 pkt. Miesięczne zmiany wartości salda, tak jak w przypadku pozostałych zmiennych, były zróżnicowane. Przeważały jednak spadki pogłębiające tendencję spadkową, która trwa już dwa lata.

Pogorszenie koniunktury odczuli także eksporterzy. W ciągu roku wartość salda zmaląła o 9,4 pkt. Tylko w drugim kwartale odnotowano wzrost salda (o 7,8 pkt). W pozostałych kwartałach miały miejsce spadki. Jednak tendencja spadkowa, widoczna w przebiegu składnika cyklicznego od początku 2018 r., uległa zahamowaniu. Pogorszyły się również opinie producentów o konkurencyjności ich wyrobów na rynkach zagranicznych. Wartość salda zmniejszyła się w skali roku o 4,0 pkt. Wzrost wartości miał miejsce tylko w drugim kwartale. Od połowy 2017 r. konkurencyjność produkcji na eksport nie wykazuje ani tendencji wzrostowej, ani spadkowej. Zmniejszyły się także korzyści z produkcji na eksport w porównaniu z produkcją na rynek krajowy. W porównaniu z IV kwartałem 2018 r. wartość salda obniżyła się o 3,4 pkt. Zmiany wartości salda następowały naprzemiennie w kolejnych kwartałach. Utrzymuje się słaba tendencja spadkowa zainicjowana w czwartym kwartale 2018 r.

Pogorszenie koniunktury w przemyśle przetwórczym ujawniło się również w spadku stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, z poziomu 74,3% w IV kwartale 2018 do wysokości 73,2% w IV kwartale 2019 r. Zarazem o 5,0 pkt wzrosła wartość salda odpowiedzi na pytanie o przeciętny koszt produkcji.

W ciągu roku zwiększyła się uciążliwość głównych barier działalności gospodarczej i nieco zmieniła się względna dolegliwość, tj. kolejność, w jakiej są wymieniane. Do najbardziej dotkliwych problemów należą: obciążenia podatkowe (45,9% wskazań w IV kwartale 2019 r., 41,3% rok wcześniej), niedostateczny popyt (odpowiednio: 45,6% i 43,7%) oraz niestabilność przepisów prawnych (42,2% vs 39,3%). Wysoki jest także odsetek przedsiębiorstw skarżących się na problemy ze znalezieniem wykwalifikowanej siły roboczej (40,4% i 44,5%).

Poziom nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle w pierwszym półroczu obniżył się o 0,7 pkt. W drugim półroczu spadek zwiększył się do 8,9 pkt. W tym samym okresie wartość salda

odpowiedzi na pytanie o wielkość inwestycji w maszyny i urządzenia produkcyjne zmalała o 5,1 i 2,9 pkt. W zamierzeniach inwestycyjnych na najbliższe sześć miesięcy przedsiębiorstwa deklarują przede wszystkim chęć wymiany wyposażenia, obniżenie kosztów energii oraz mechanizację i automatyzację produkcji. Za największe bariery inwestycji od wielu lat wskazują: niewystarczający zysk, niedostateczny popyt oraz obawę przed zadłużeniem.